

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل: متن قوانین - تصویب نامه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی
اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آئین نامه ها - بخش نامه ها - آگهی های رسمی و قانونی سوالات

شماره تلفن: ۸۸۹۴-۸۸۹۵-۸۸۹۶-۵۴۴۸

سال پنجم - شماره ۱۲۵۳

صفحه ۴۳۰۰

۳شنبه ۱۷ خرداد ماه ۱۳۲۸

پیر، سید محمد هاشمی

دوره پانزدهم قانونگذاری

شماره مسلسل ۲۷۱۲

روزنامه یومیه

فهرست مندرجات

صورت مشروح مذاکرات مد و شصت و نهمین
جلسه دوره پانزدهم از صفحه ۱ تا ۱۳
۲ - آگهی های رسمی » ۱۵

مذاکرات مجلس

جلسه ۱۶۹

صورت مشروح مذاکرات مجلس روزیک شنبه پانزدهم خرداد ماه ۱۳۲۸

فهرست مطالب:

- ۱ - تصویب صورت مشروح مذاکرات مجلس
- ۲ - بیانات قبل از دستور سه نفر از نمایندگان
- ۳ - تصویب شورا اول لایحه هواپیمائی کشوری
- ۴ - طرح لایحه مربوط باصلاح قانون انتخابات مجلس سنا و ارجاع آن بکمیسیون
- ۵ - تقدیم یک فقره لایحه راجع باملاک واگذاری از طرف آقای وزیر دارائی.
- ۶ - موقع جلسه آینده - - - - - ختم جلسه

مجلس دو ساعت و چهل دقیقه قبل از ظهر بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱ - تصویب صورت مشروح مذاکرات مجلس

موضوع سیاسی ننگ آمیزی که آب از روی آن گذشته و خوشبختانه از اذهان دور افتاده بود تجدید مطلع گنم. البته آقایان محترم تصدیق خواهند فرمود که دیگر تصویر از بنده نیست بلکه منشاء آن احساسات و عواطف برادرانه جناب آقای یمین اسفندیاری میباشد که بحکم عرق خانوادگی خواسته اند خطای بزرگ سیاسی و نا بخشودنی برادر گرامی خود را بیوشانند (یمین اسفندیاری - اشتباه است) و بدین طریق سیره انساب شریف خود را از هر گونه لکه و ننگ شسته و رفته نمایند در حال نظر بایشکه گفتار ایشان متضمن توهین عظیم نسبت بشخصیت سیاسی اینجناب و تحریف ناشایسته ای نسبت برایش اینجناب بود ناگزیرم این چند کلمه موجز و مختصر را بعرض مجلس شورای ملی برسانم جناب آقای یمین اسفندیاری فرموده اند که « آقای وزیر خارجه در آنروز متأسفانه در مجلس نبودند بعداً هم مجالی پیدا نکردند این مطلب را جواب داده باشند » خیر جناب آقای یمین اسفندیاری آقای وزیر امور خارجه که با آنهمه حرارت و لحن توهین آمیز در تعقیب سخنهاي دلاورانه جناب آقای دکتر متین دقتری مطالب بسیار واهی یعنی استنادی را که اینجناب بکنفرانسهای تیمسار معظم رئیس ستاد ارتش کرده بودم و مورد تکذیب و تفر خود اینجناب نیز بوده تکذیب فرمودند ، جناب آقای وزیر امور خارجه که شرح کشافی در باب تأسیسات بین المللی صلیب سرخ و جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران در جواب استیضاح

تربیبون یعنی از همین جایی که از حضور اعلیحضرت همایونی تقاضای بخشودگی روزنامه نگارانرا کرده بودم از همینجا هم ازساحت ایشان تشکر بکنم از اینکه این روزنامه نگاران که بناحق در این محاکم محکوم شده بودند عفو فرموده اند ، موضوع دیگری که در جلسه گذشته یکشنبه ۸ خرداد ماه ۱۳۲۸ جناب آقای یمین اسفندیاری نماینده محترم مجلس واخوی گرامی جناب آقای نوری اسفندیاری وزیر سابق خارجه بعنوان نطق قبل از دستور در جواب استیضاح اینجناب مطالبی آنهم درغیاب اینجناب (که برای تشییع استاد بزرگوار مرحوم محمد قزوینی رفته بودم) ایراد فرمودید که مستریم جواب و موشکافی میباشد فوق العاده متأسفم که دوباره در این ساحت مقدس در باب

رئیس - آقایان نسبت بصورت مجلس نظری ندارند؟ (گفته شد - خیر) چند نفر از آقایان قبل از دستور اجازه نطق خواسته اند (بعضی از نمایندگان - دستور ، دستور) اجازه بدهید صحبت کنند چون جلسه پیش هم صحبت نشد مطابق آئین نامه هر روزی چهار نفر میتوانند بطور اختصار صحبت کنند جلسه پیش هم صحبت نشد و با امروز موصول شد موافقت بفرمائید صحبت شود (صحیح است) آقای مکی .
۲ - بیانات قبل از دستور سه نفر از نمایندگان مکی - بنده نوبت خودم را با آقای دکتر بقائی میدهم .
رئیس - بفرمائید آقای دکتر بقائی .
دکتر بقائی - بدو آئینده میخواستم از پشت

در عین مذاکرات مشروح یکصد و شصت و نهمین جلسه از پانزدهمین دوره قانونگذاری

اداره تدوین و تحریر صورت مجلس

اینجناب ایراد فرمودند که ملاقات و مجال داشتند که موضوع بسیار مهم سیاسی ملاقات و مذاکرات جناب آقای نوری اسفندیاری را تکذیب بفرمایند. جناب آقای وزیر خارجه مرد سیاستمدار و نکته سنجی میباشند و البته اگر موضوع ایجاب میکرد همیشه ایشان فرصت و مجال داشتند بنابراین اگر دولت جناب آقای ساعد طی مدافعات متوالی و مطمئن و مفصل خود که دوباره و سه باره در جواب استیضاح اینجناب انجام شده هیچگونه اشاره بملاقات و مذاکرات لندن در باب تغییر قانون اساسی نکرده است، اگر جناب آقای حکمت وزیر امور خارجه در این باب سکوت اختیار فرموده اند اینهمه دال بر این است که واقعیت و صحت موضوع که یکی از موجبات سقوط کابینه آقای هژیر گردید فرصت و اجازه هیچگونه مهمی از لحاظ مبارک جناب آقای ساعد که عمری را در سیاست بسر برده اند و از نظر باریک بین جناب آقای حکمت وزیر محترم امور خارجه محو شود و مسکوت بماند (عباس مسعودی - آقای دکتر بقائی موضوع بقدری بی پایه و بی اساس است که قابل این نبوده است تکذیب بشود) آقایان محترم بخاطر دارند مطالبی را که اینجناب در قبالات اسفندیاری و بویون در لندن ایراد کردیم همه نقل از روزنامه های وزین و معتبر پایتخت بود که خبر مخبر سیاسی رادیو لندن را تفسیر کرده بودند و من از خود هیچ نکته ای بدان اضافه نکرده بودم. (عباس مسعودی - همه تکذیب کردند) نه تکذیب نشده بود (زنک رئیس) منتها تألیف مطالب و تفسیرات روزنامه ها بطوری در استیضاح اینجناب انجام شد که جای تردید و تکذیب برای احدی باقی نگذاشت (صحیح است) (ظفری همان روزنامه ها تکذیب کردند) و ایراد اساسی اینجناب هم این بود که در آن هنگام دولت هیچگونه اقدام رسمی برای تکذیب صریح و اساسی خبر رادیو لندن و مطالب روزنامه ها بعمل نیارود و بیک تکذیب مفتضحی از طرف اداره انتشارات و تبلیغات قناعت کرد و این دال بر صحت موضوع بوده است (همه نمایندگان) (عباس مسعودی - این حرفها شبسته نیست) (زنک رئیس) یعنی واقعیت عمل غیر قابل تکذیب بنظر میرسد است.

رئیس - آقای دکتر بقائی این را یک مغزبری یک روزی گفته بعد هم همه تکذیب کرده اند.
عباس مسعودی - آقا صحیح نیست این حرفها را نزنید.

دکتر بقائی - ... موضوع ملاقات بویون، اسفندیاری در لندن و مذاکرات ایشان در باب تغییر قانون اساسی ایران (زنک رئیس)

نورالدین امامی - چرا شما میخواهید مجلس را متشنج کنید؟

رئیس - اینها حالا مورد ندارد اگر ایشان بشما چیزی گفته اند توهینی کرده اند باید جواب آنرا بدهید شما مطابق آئین نامه باید تکذیب بفرمایید.

دکتر بقائی - آقا این چیزی که گفته اند اساس استیضاح بنده بود.

رئیس - اگر ایشان بشما چیزی گفته اند در آن باره صحبت کنید.

دکتر بقائی - دارم میرسم بآنچه ایشان

گفته اند اینها مقدمه است اینها که مرض کردم جان کلام و لب استیضاح اینجناب را تشکیل میداد. زیرا اینجناب جداً مخالف هر گونه تغییری در قانون اساسی ایران بودم و میخواستم بادلایل مثبت و منطقی صریح مخالفت خود را توجیه و اثبات نمایم لذا جناب آقای یمن اسفندیاری نمیتوانند امروز ایراد بگیرند که برای خاطر مصالح خانوادگی (یعنی اسفندیاری-مصالح ملی) ایشان و منافع خصوصی که همواره در سطح مقدم مناظر و مرامیای زندگانی مادی و معنوی ایشان میباشد یک مسئله مهم و خطیر سیاسی را که با حقوق اساسی مشروطیت ایران و ملت ایران سروکار داشت مسکوت و ناگفته بگذارم. (یعنی اسفندیاری - خیلی متأسفم آقای دکتر بقائی از جناب عالی) در هر حال این جانب مراتب فضل و بیش و درستی و عواطف رفیق و لطیف و معنویت و صداقت و کمال خانواده قدیمی و محترم اسفندیاری راستیاش میکنم (یعنی اسفندیاری - خیلی متشکرم) و بهیچوجه بخود اجازه نمیدهم مثل بعضی وزرای کم حوصله و نزدیک بین در مبارزات سیاسی خود زندگانی خصوصی اشخاص و خانواده های شریف مثل خانواده شما را مورد استیضاح و موشکافی قرار بدم. همیشه ملت ایران قضاوت صحیح را خواهد کرد بالاخره من منتها آرزویم این است و منتها آرزوی هر ایرانی هم همین است که همان قسم که جناب آقای یمن اسفندیاری اشعار فرموده اند آقای مسعودی هم همین را میفرمایند این موضوع بکلی دروغ باشد - (نمایندگان - دروغ هم هست) (عباس مسعودی - هم منظور هم هست) ولی آيا ما باید تکذیب خصوصی و بی اساس جناب آقای یمن اسفندیاری را که منحصراً از احساسات و عواطف خانوادگی سرچشمه بگیرد باور کنیم یا دم خروس را؟ (یعنی اسفندیاری - دم خروس چیست آقا؟ بی اساس چیست دست بکش آقای دکتر بقائی! عجب آدمی هستی واقعا!) آقایان محترم بالاخره پس از مدت ۶ ماه خبر دروغ و بی اساسی رادیو لندن در ایران جامه عمل بخود پوشید و این سوآلی است که من از خودم میکنم که چگونه و چگونه ما را قلا تشخیص دادند و پیش بینی کردند که یک همچو چیزی میشود (یعنی اسفندیاری - آنها کی هستند؟) اسم نمیرم آقای یمن اسفندیاری شترسواری دولا، دولا نمیشود.

رئیس - آقای دکتر بقائی یک دقیقه دیگر سر کار وقت دارید.

دکتر بقائی - آقا ده دقیقه وسط حرف من حرف زدن چند دقیقه هم جنبامالی حرف زدید.

رئیس - بکریع شما میتوانید حرف بزنید.

دکتر بقائی - ... بالاخره فکر تأسیس مجلس مؤسسان و تغییر قانون اساسی ایران یعنی مسئله بدین

مهمی که مدت چهل و چهار سال مسکوت مانده بود باید از یک دماغ بشری و یا از یک سیاستی سرچشمه گرفته باشد والا خود بخود اینکارها انجام نمیشود بنده در ضمن استیضاح خود یک جمله ای عرض کرده بودم که حضور آقایان قرائت میکنم این دنباله مقاله تهران مصور است که بنده گفته بودم گفتیم (جناب آقای ساعد این موضوع حساس است گوش بدهید) « در تهران گفته میشود (این مقاله تهران مصور است) در تهران گفته میشود که یکی از علل اینکه آقای نوری اسفندیاری را در کابینه جدید یعنی کابینه جناب

آقای ساعد وارد نکردند همین خبر رادیو لندن بوده است ...
رئیس - آقای دکتر بقائی وقت شما تمام شد.

دکتر بقائی این نوبت آقای مکی بود نوبت خود بنده هم هست.

رئیس - ایشان نوبتشان را دادند بشما بکریع ایشانرا شما صحبت کردید.

دکتر بقائی - بسیار خوب نوبت خود بنده هم که هست. خواهش میکنم ماده نظامنامه را قرائت کنید.

یمن اسفندیاری - پیشرف است آنکه بخواید شترسواریشود و دولا دولا باشد.

(ماده ۸۳ شرح زیر قرائت شد)
هر یک از نمایندگان که مطالب مهمی داشته باشند

و بخواهند باستحضار مجلس برسانند میتوانند قبل از شروع بدستور و یا آخر جلسه با اجازه رئیس ورعایت نوبت بعنوان نطق قبل از دستور یا بعد از دستور

مطلب خود را اظهار کنند و مجموع این قبیل نطقها در یک جلسه بطور کلی نباید از یک ساعت تجاوز کند و در هر جلسه بیش از آن نطق نمیتوانند در اول یا در آخر

جلسه صحبت نمایند و هر کدام از دارندگان اجازه نطق میتوانند حق خود را بنطاق دیگر واگذار کنند

دکتر بقائی - باستناد همین ماده چون میگوید بیش از آن نطق نمیتوانند صحبت کنند پس کمتر از آن نطق نمیتوانند صحبت کنند و یکی هم اینکه هر کس میتواند نوبت خودش را بدیگری بدهد.

رئیس - بهر حال برای هر نطقی بکریع معین شده شما صحبتتانرا کردید دیگر نمیتوانید صحبت کنید.

دکتر بقائی - این نوبت آقای مکی بود نوبت خود بنده هم هست این وسط استدلال بنده

است سه خط بیشتر نیست آخر وسط استدلال که نمیشود ول کرد.

رئیس - نوبت شما تمام شد خواهش میکنم بفرمائید.

دکتر بقائی - وسط استدلال که نمیشود آخر این همه حرف که وسطش زده اند حساب نیست؟ این را هم که بنده میتوانم نوبت دیگری را بگیرم اجازه نمیرمائید؟

رئیس - خیر دیگر نمیشود.

دکتر بقائی - مینویسد هر کس میتواند نوبتش را بدیگری واگذار کند.

رئیس - ۴ نفر امروز آقای مکی و آقای معتمد دماوندی و آقای رحیمیان و آقای ابوالفضل حازفی هستند. آقای مکی نوبتشانرا بشما دادند شما هم صحبت کردید.

دکتر بقائی - وسط استدلال که نمیشود.

رئیس - باز هم منظور صحبت میشود بگذارید بقیه را برای موقع دیگر.

دکتر بقائی - آخر وسط استدلال چطور بگذارم؟

رئیس - آخر بکریع تجاوز کرد.

دکتر بقائی - این نوبت آقای مکی بود نوبت خود بنده هم که هست.

رئیس - چه فرق میکند بکریع شما صحبت کردید

دکتر بقائی - بالاخره وضعیت این آزادی را خواهش میکنم تعیین بفرمائید وضعیت نظامنامه مجلس که اینطور است روزنامهها را که اجازه نمیدهند چیزی بنویسند قانون مطبوعاتی که چهار ماه پیش از تصویب مجلس گذشته هنوز اجرائش نمیکند؟ و هر روز بفرما میداند از آنجا که تکلیفی برایش معین شود قانونی که گذشت چرا اجرائش نمیکند؟! (چند نفر از نمایندگان - اجرا شده) کجا اجرا شده بنده دو هفته است دنبالش هستم. دو هفته است میخواهم روزنامه منتشر کنم میگویند امروز آئین نامه باید بنویسند فردا هیئت وزراء تشکیل میشود

رئیس - در آن قسمت سوآلی از مجلس شده از طرف وزارت فرهنگ که آیا و کلا هم مثل دیگران مشمول هستند یا خیر بنده این قسمت را در هیئت رئیسه مطرح کردم چون و کلا مقرر میگردند و از خزانه دولت نمگیرند تکلیفش معلوم شود این هم معین میشود.

دکتر بقائی - آخر من نمیدانم باید بچه وسیله احقاق حق خودم را بکنم؟

رحیمیان - اجازه بدهید صحبت بشود.

رئیس - تشخیص اجازه بامن است بقیه باشد برای جلسه آئینده. جلسه قبل شور اول... آقایان توجه کنید.

معتمد دماوندی - آقای رئیس اجازه بدهید بنده هم صحبت کنم.

رئیس - خیر اجازه نمیدهم. شور اول لایحه هوایمانی کشوری تمام شد بایستی رای گرفته میشد

بورو در شور دوم چون وقت گذشته بود رای گرفته نشد لذا حالا رای میگیریم بورو در شور دوم.

نمایندگان - عده کافی نیست برای رای.

رحیمیان - اجازه بدهید بنده راجع بنفت صحبت کنم چون مسئله مهمی است.

رئیس - اول نوبت آقای دماوندی است بعد آقای حازفی بعد هم جنبامالی.

یمن اسفندیاری - آقا سه نفر از وزراء اینجا نشستند چرا جواب آقای دکتر بقائی را نمیدهند؟ اگر صحیح است تصدیق کنند اگر صحیح نیست که تکذیب کنند.

رئیس - مطلبی که نگفته اند.

دکتر بقائی - آقا وسط حرف من که نمیشود جواب داد استدلال من باقی مانده تمام نشده نمیشود جواب داد اجازه بدهید استدلال را تمام کنم من از خدا میخواهم جواب بدهند

یکی از نمایندگان - آقای رئیس آقای عدل میخواهند صحبت کنند.

رئیس - آقای دکتر بقائی میگویند من استدلال را تمام نکرده ام چون وقتشان تمام شده بود وقتی که تمام نکرده اند بچه جواب بدهند؟

معتمد دماوندی - آقای رئیس اجازه بدهید بنده عرض خودم را بکنم عرض من راجع بگیلان است (زنک رئیس)

رحیمیان - جناب آقای رئیس بعد از چهار ماه اجازه بدهید بنده راجع بنفت صحبت کنم.

رئیس - قبل از شما آقای معتمد دماوندی هستند.

رحیمیان - من از خود گذشته میگویم میخواهم راجع بنفت صحبت کنم چرا اجازه نمیرمائید؟

رئیس - سکی از خود نمیکند؟ از خود گذشته میگویند که معنی دارد؟ تامل بفرمائید تازه قبل از شما نوبت آقای معتمد دماوندی است چون عده برای رای کافی نیست آآن ۸۲ نفر در مجلس حاضرند و باید ۸۳ نفر باشد آقای معتمد دماوندی بفرمائید.

(در این موقع عده کافی شد)
نمایندگان - عده کافی است!

نوی - اول بفرمائید رای گرفته بشود بعد صحبت کنند.

رئیس - این نطق قبل از دستور است رای در دستور گرفته میشود بفرمائید آقای دماوندی.

معتمد دماوندی - عرض واجبی که بنده امروز خدمت آقایان نمایندگان داشتم موضوع گرفتاریهای است که یکی بعد از دیگری برای گیلان ما پیش میآید و دولت در این خصوص ابداً توجهی نمیکند و من امروز خواستم یک بار دیگر یعنی برای آخرین مرتبه موضوع برنج را بر عرض مجلس شورای ملی و اولیای امور دولت برسانم. امسال بر خلاف سال گذشته یعنی برخلاف ستین گذشته محصول برنج در گیلان بمقدار بسیار زیادی بوده. (اسلامی - مازندران را هم بفرمائید) البته مازندران هم جزء آن است در ابتدای امر دولت برای اینکه از لحاظ خواربار در مضیقه نیفتد برنج صادراتی گیلان و مازندران را که از سالیان دراز یعنی شاید از زمان اوایل سلطنت اعلیحضرت قزاقیه سه ساله بخارج صادر میشد اجازه صدور نداد در نتیجه یک خسارت هنگفتی بر عاوا و کشاورزان و مالکین و بازرگانان گیلانی که برنج مازاد راجع آوری کرده اند وارد شده، در این اوضاع بحران - آمیز اقتصادی کشور که بانکهای این مملکت برای این مملکت پیش آورده اند باین بحران که در بازارها هست ترس از این میرود که اگر دولت دخالت نکند و اجازه ندهد و جلوی صدور را باز نگذارد و تسهیلاتی قائل نشود یک ورشکستگی عمومی برای مردم گیلان پیش بیاید (صحیح است) در نتیجه فشار آقایان نمایندگان گیلان دولت آمد یک تصویبنامه ای صادر کرد بر خلاف کلیه تصویبنامه های صادراتی بنده آآن از آقایان نمایندگان شیراز سؤال میکنم کسی که پوست شیراز میفرستد بخارج آقایان نمایندگان محترم شیراز قلا میآید ارزش را بدولت میفرشد؟ پس این چه تبعیضی است که برای مردم گیلان قائل هستید؟ آقا برنج خریدار ندارد در داخله کشور جاهایی که احتیاج دارند دولت نمیکند حمل کنند الان قریب چهل هزار تن برنج زارعین بیچاره گیلانی در گیلان هست دولت آمده است یک تصویبنامه صادر کرده گفته است اشخاصیکه میخواهند برنج صادر کنند بیایند قلا ارزش را بفرروشند آنوقت از آنطرف پودر و ماتیک و روزلب و انواع و اقسام کالا های بازیچه اطفال که دو ساعت برای افراد این مملکت دوام ندارد و میمان این ملت نیست مثل سیل در این مملکت از کجا میآید؟ چرا مملکت را باین وضع میاندازید؟ (صحیح است) چرا مملکت را میخواهید ورشکست بکنید؟ چرا مردم گیلان را بورشکستگی سوق میدهید؟ بنده امروز از جناب آقای قائم مقام الملک استدعا میکنم جنبامالی آقای قائم مقام الملک از زمره زعمای مملکت ایران و از مفاخر گیلان هستید نگذارید این ظلم بر مردم گیلان وارد بشود، مردم گیلان شما را بیکمرد قوی الاراده

میدانند و استدعا میکنند بوسیله من که جنبامالی پیش قدم بشوید و این مشکل گیلان را حل بکنید زیرا در جنبامالی این اراده هست، زیرا جنبامالی از مفاخر گیلان هستند و همه این انتظار را از جنبامالی دارند اگر دولت حاضر نشد خدمت اعلیحضرت همایونی شرفیاب شود این موضوع را عرضه بدارید موضوع دیگر گرانی قند و شکر است از گیلان یک تلنگر افاتی شده است بوسیله بنده در تهران هم چند نفر آمدند بنده را دیدند گفتند آقا شما وکیل دارید بروید پیش وکلای خودتان متأسفانه نمیدانم چه نظری است که قند و شکر در چند روز اخیر گران شده است در ولایات هم این گرانی سرایت کرده است مخصوصاً در گیلان که یک تلنگرخی اخیراً مغایره شده بود که تقدیم دولت میکنم عرض کنم خدمت آقایان دو موضوع مختصر دیگر دارم که راجع بلوایح اخیر است که دولت تقدیم کرده استدعا میکنم آقایان توجه بفرمایند یکی راجع بلاایحه است که دولت راجع بکارمندان آورده است دولت صد و چهل هزار کارمند دارد طبق آمار که از وزارت دارائی برای آقای دکتر معظی فرستاده اند و مخصوصی هم گفته اند صد و هفتاد هزار نفر است آقایان برای اینکه کتمان کنند گویا سی هزار نفر رادور شخط گرفته اند آقای وزیر دادگستری لایحه آورده اند که کارمندان زائد را بپروند (کشاورز صدر - کارمندان فاسد را) آتهائی که فاسدند بیرون کنند و آتهائی که فاسد نیستند آنها را بگذارند در اختیار کارهای تولیدی صد و چهل هزار نفر طبق نوشته دولت کارمند دارد از این صد و چهل هزار نفر چند نفر ارتدر پرونده ها گذاشته اند یعنی از حیث اختلاس و ارتشاء اثر گذاشته باشند خوبست، شما اگر تمام ایرانرا بخواهید قدم بزنید و تمام پروندهها را ببینید شاید دودرصد از اینها ارتدر پرونده ندارند یعنی اثر ارتشاء و اختلاس ندارند بنابراین دودرصد این صد و چهل هزار نفر میشود دوهزار نفر دوهزار نفر را بیرون میکنم بقیه را چه کار میکنم؟ اینها را میخواهند بگذارند در اختیار کارهای تولیدی کار تولیدی؟ این مستخدمین این کارمندان که حاضر نیستند از پشت میزها بروند بیرون یعنی مدیر کلها و رؤسا بنده یک پیشنهادی بنظر رسیده این پیشنهاد را بوسیله مقام محترم ریاست تقدیم میکنم بکمسیون دادگستری پیشنهاد این است که دولت حداقل ممکنه را برای تکمیل کادروارتشانهها انتخاب بکنند بقیه این کارمندان که شاید صد هزار نفر میشود این صد هزار نفر را برای اجرای قانون آموزش و پرورش مجانی در اختیار وزارت فرهنگ بگذارند اینها که حقوقشان را خواهند گرفت با هر نهجی که باشد هریش آمدی بکنند اینها حقوقشانرا خواهند گرفت پس این عده صد هزار نفر دولت بگذارند در اختیار وزارت فرهنگ حقوقشانرا هم بدهد و وزارت فرهنگ آنها بفرستد با ایالات و ولایات و تصبات و قری بنده یک پیشنهادی کرده ام پیشنهاد را تقدیم مقام ریاست میکنم تقاضای تصویب آنرا دارد. پیشنهاد - دولت مکلف است...
رئیس - آقای معتمد دماوندی مگر از آئین نامه واقف نیستید؟ پیشنهاد را شما نمیتوانید اینجا بخوانید.

معتمد دماوندی - این نطق قبل از دستور است رای در دستور گرفته میشود بفرمائید آقای دماوندی.

معتمد دماوندی - عرض واجبی که بنده امروز خدمت آقایان نمایندگان داشتم موضوع گرفتاریهای است که یکی بعد از دیگری برای گیلان ما پیش میآید و دولت در این خصوص ابداً توجهی نمیکند و من امروز خواستم یک بار دیگر یعنی برای آخرین مرتبه موضوع برنج را بر عرض مجلس شورای ملی و اولیای امور دولت برسانم. امسال بر خلاف سال گذشته یعنی برخلاف ستین گذشته محصول برنج در گیلان بمقدار بسیار زیادی بوده. (اسلامی - مازندران را هم بفرمائید) البته مازندران هم جزء آن است در ابتدای امر دولت برای اینکه از لحاظ خواربار در مضیقه نیفتد برنج صادراتی گیلان و مازندران را که از سالیان دراز یعنی شاید از زمان اوایل سلطنت اعلیحضرت قزاقیه سه ساله بخارج صادر میشد اجازه صدور نداد در نتیجه یک خسارت هنگفتی بر عاوا و کشاورزان و مالکین و بازرگانان گیلانی که برنج مازاد راجع آوری کرده اند وارد شده، در این اوضاع بحران - آمیز اقتصادی کشور که بانکهای این مملکت برای این مملکت پیش آورده اند باین بحران که در بازارها هست ترس از این میرود که اگر دولت دخالت نکند و اجازه ندهد و جلوی صدور را باز نگذارد و تسهیلاتی قائل نشود یک ورشکستگی عمومی برای مردم گیلان پیش بیاید (صحیح است) در نتیجه فشار آقایان نمایندگان گیلان دولت آمد یک تصویبنامه ای صادر کرد بر خلاف کلیه تصویبنامه های صادراتی بنده آآن از آقایان نمایندگان شیراز سؤال میکنم کسی که پوست شیراز میفرستد بخارج آقایان نمایندگان محترم شیراز قلا میآید ارزش را بدولت میفرشد؟ پس این چه تبعیضی است که برای مردم گیلان قائل هستید؟ آقا برنج خریدار ندارد در داخله کشور جاهایی که احتیاج دارند دولت نمیکند حمل کنند الان قریب چهل هزار تن برنج زارعین بیچاره گیلانی در گیلان هست دولت آمده است یک تصویبنامه صادر کرده گفته است اشخاصیکه میخواهند برنج صادر کنند بیایند قلا ارزش را بفرروشند آنوقت از آنطرف پودر و ماتیک و روزلب و انواع و اقسام کالا های بازیچه اطفال که دو ساعت برای افراد این مملکت دوام ندارد و میمان این ملت نیست مثل سیل در این مملکت از کجا میآید؟ چرا مملکت را باین وضع میاندازید؟ (صحیح است) چرا مملکت را میخواهید ورشکست بکنید؟ چرا مردم گیلان را بورشکستگی سوق میدهید؟ بنده امروز از جناب آقای قائم مقام الملک استدعا میکنم جنبامالی آقای قائم مقام الملک از زمره زعمای مملکت ایران و از مفاخر گیلان هستید نگذارید این ظلم بر مردم گیلان وارد بشود، مردم گیلان شما را بیکمرد قوی الاراده

میدانند و استدعا میکنند بوسیله من که جنبامالی پیش قدم بشوید و این مشکل گیلان را حل بکنید زیرا در جنبامالی این اراده هست، زیرا جنبامالی از مفاخر گیلان هستند و همه این انتظار را از جنبامالی دارند اگر دولت حاضر نشد خدمت اعلیحضرت همایونی شرفیاب شود این موضوع را عرضه بدارید موضوع دیگر گرانی قند و شکر است از گیلان یک تلنگر افاتی شده است بوسیله بنده در تهران هم چند نفر آمدند بنده را دیدند گفتند آقا شما وکیل دارید بروید پیش وکلای خودتان متأسفانه نمیدانم چه نظری است که قند و شکر در چند روز اخیر گران شده است در ولایات هم این گرانی سرایت کرده است مخصوصاً در گیلان که یک تلنگرخی اخیراً مغایره شده بود که تقدیم دولت میکنم عرض کنم خدمت آقایان دو موضوع مختصر دیگر دارم که راجع بلوایح اخیر است که دولت تقدیم کرده استدعا میکنم آقایان توجه بفرمایند یکی راجع بلاایحه است که دولت راجع بکارمندان آورده است دولت صد و چهل هزار کارمند دارد طبق آمار که از وزارت دارائی برای آقای دکتر معظی فرستاده اند و مخصوصی هم گفته اند صد و هفتاد هزار نفر است آقایان برای اینکه کتمان کنند گویا سی هزار نفر رادور شخط گرفته اند آقای وزیر دادگستری لایحه آورده اند که کارمندان زائد را بپروند (کشاورز صدر - کارمندان فاسد را) آتهائی که فاسدند بیرون کنند و آتهائی که فاسد نیستند آنها را بگذارند در اختیار کارهای تولیدی صد و چهل هزار نفر طبق نوشته دولت کارمند دارد از این صد و چهل هزار نفر چند نفر ارتدر پرونده ها گذاشته اند یعنی از حیث اختلاس و ارتشاء اثر گذاشته باشند خوبست، شما اگر تمام ایرانرا بخواهید قدم بزنید و تمام پروندهها را ببینید شاید دودرصد از اینها ارتدر پرونده ندارند یعنی اثر ارتشاء و اختلاس ندارند بنابراین دودرصد این صد و چهل هزار نفر میشود دوهزار نفر دوهزار نفر را بیرون میکنم بقیه را چه کار میکنم؟ اینها را میخواهند بگذارند در اختیار کارهای تولیدی کار تولیدی؟ این مستخدمین این کارمندان که حاضر نیستند از پشت میزها بروند بیرون یعنی مدیر کلها و رؤسا بنده یک پیشنهادی بنظر رسیده این پیشنهاد را بوسیله مقام محترم ریاست تقدیم میکنم بکمسیون دادگستری پیشنهاد این است که دولت حداقل ممکنه را برای تکمیل کادروارتشانهها انتخاب بکنند بقیه این کارمندان که شاید صد هزار نفر میشود این صد هزار نفر را برای اجرای قانون آموزش و پرورش مجانی در اختیار وزارت فرهنگ بگذارند اینها که حقوقشان را خواهند گرفت با هر نهجی که باشد هریش آمدی بکنند اینها حقوقشانرا خواهند گرفت پس این عده صد هزار نفر دولت بگذارند در اختیار وزارت فرهنگ حقوقشانرا هم بدهد و وزارت فرهنگ آنها بفرستد با ایالات و ولایات و تصبات و قری بنده یک پیشنهادی کرده ام پیشنهاد را تقدیم مقام ریاست میکنم تقاضای تصویب آنرا دارد. پیشنهاد - دولت مکلف است...
رئیس - آقای معتمد دماوندی مگر از آئین نامه واقف نیستید؟ پیشنهاد را شما نمیتوانید اینجا بخوانید.

معتمد دماوندی - این نطق قبل از دستور است رای در دستور گرفته میشود بفرمائید آقای دماوندی.

معتمد دماوندی - عرض واجبی که بنده امروز خدمت آقایان نمایندگان داشتم موضوع گرفتاریهای است که یکی بعد از دیگری برای گیلان ما پیش میآید و دولت در این خصوص ابداً توجهی نمیکند و من امروز خواستم یک بار دیگر یعنی برای آخرین مرتبه موضوع برنج را بر عرض مجلس شورای ملی و اولیای امور دولت برسانم. امسال بر خلاف سال گذشته یعنی برخلاف ستین گذشته محصول برنج در گیلان بمقدار بسیار زیادی بوده. (اسلامی - مازندران را هم بفرمائید) البته مازندران هم جزء آن است در ابتدای امر دولت برای اینکه از لحاظ خواربار در مضیقه نیفتد برنج صادراتی گیلان و مازندران را که از سالیان دراز یعنی شاید از زمان اوایل سلطنت اعلیحضرت قزاقیه سه ساله بخارج صادر میشد اجازه صدور نداد در نتیجه یک خسارت هنگفتی بر عاوا و کشاورزان و مالکین و بازرگانان گیلانی که برنج مازاد راجع آوری کرده اند وارد شده، در این اوضاع بحران - آمیز اقتصادی کشور که بانکهای این مملکت برای این مملکت پیش آورده اند باین بحران که در بازارها هست ترس از این میرود که اگر دولت دخالت نکند و اجازه ندهد و جلوی صدور را باز نگذارد و تسهیلاتی قائل نشود یک ورشکستگی عمومی برای مردم گیلان پیش بیاید (صحیح است) در نتیجه فشار آقایان نمایندگان گیلان دولت آمد یک تصویبنامه ای صادر کرد بر خلاف کلیه تصویبنامه های صادراتی بنده آآن از آقایان نمایندگان شیراز سؤال میکنم کسی که پوست شیراز میفرستد بخارج آقایان نمایندگان محترم شیراز قلا میآید ارزش را بدولت میفرشد؟ پس این چه تبعیضی است که برای مردم گیلان قائل هستید؟ آقا برنج خریدار ندارد در داخله کشور جاهایی که احتیاج دارند دولت نمیکند حمل کنند الان قریب چهل هزار تن برنج زارعین بیچاره گیلانی در گیلان هست دولت آمده است یک تصویبنامه صادر کرده گفته است اشخاصیکه میخواهند برنج صادر کنند بیایند قلا ارزش را بفرروشند آنوقت از آنطرف پودر و ماتیک و روزلب و انواع و اقسام کالا های بازیچه اطفال که دو ساعت برای افراد این مملکت دوام ندارد و میمان این ملت نیست مثل سیل در این مملکت از کجا میآید؟ چرا مملکت را باین وضع میاندازید؟ (صحیح است) چرا مملکت را میخواهید ورشکست بکنید؟ چرا مردم گیلان را بورشکستگی سوق میدهید؟ بنده امروز از جناب آقای قائم مقام الملک استدعا میکنم جنبامالی آقای قائم مقام الملک از زمره زعمای مملکت ایران و از مفاخر گیلان هستید نگذارید این ظلم بر مردم گیلان وارد بشود، مردم گیلان شما را بیکمرد قوی الاراده

میدانند و استدعا میکنند بوسیله من که جنبامالی پیش قدم بشوید و این مشکل گیلان را حل بکنید زیرا در جنبامالی این اراده هست، زیرا جنبامالی از مفاخر گیلان هستند و همه این انتظار را از جنبامالی دارند اگر دولت حاضر نشد خدمت اعلیحضرت همایونی شرفیاب شود این موضوع را عرضه بدارید موضوع دیگر گرانی قند و شکر است از گیلان یک تلنگر افاتی شده است بوسیله بنده در تهران هم چند نفر آمدند بنده را دیدند گفتند آقا شما وکیل دارید بروید پیش وکلای خودتان متأسفانه نمیدانم چه نظری است که قند و شکر در چند روز اخیر گران شده است در ولایات هم این گرانی سرایت کرده است مخصوصاً در گیلان که یک تلنگرخی اخیراً مغایره شده بود که تقدیم دولت میکنم عرض کنم خدمت آقایان دو موضوع مختصر دیگر دارم که راجع بلوایح اخیر است که دولت تقدیم کرده استدعا میکنم آقایان توجه بفرمایند یکی راجع بلاایحه است که دولت راجع بکارمندان آورده است دولت صد و چهل هزار کارمند دارد طبق آمار که از وزارت دارائی برای آقای دکتر معظی فرستاده اند و مخصوصی هم گفته اند صد و هفتاد هزار نفر است آقایان برای اینکه کتمان کنند گویا سی هزار نفر رادور شخط گرفته اند آقای وزیر دادگستری لایحه آورده اند که کارمندان زائد را بپروند (کشاورز صدر - کارمندان فاسد را) آتهائی که فاسدند بیرون کنند و آتهائی که فاسد نیستند آنها را بگذارند در اختیار کارهای تولیدی صد و چهل هزار نفر طبق نوشته دولت کارمند دارد از این صد و چهل هزار نفر چند نفر ارتدر پرونده ها گذاشته اند یعنی از حیث اختلاس و ارتشاء اثر گذاشته باشند خوبست، شما اگر تمام ایرانرا بخواهید قدم بزنید و تمام پروندهها را ببینید شاید دودرصد از اینها ارتدر پرونده ندارند یعنی اثر ارتشاء و اختلاس ندارند بنابراین دودرصد این صد و چهل هزار نفر میشود دوهزار نفر دوهزار نفر را بیرون میکنم بقیه را چه کار میکنم؟ اینها را میخواهند بگذارند در اختیار کارهای تولیدی کار تولیدی؟ این مستخدمین این کارمندان که حاضر نیستند از پشت میزها بروند بیرون یعنی مدیر کلها و رؤسا بنده یک پیشنهادی بنظر رسیده این پیشنهاد را بوسیله مقام محترم ریاست تقدیم میکنم بکمسیون دادگستری پیشنهاد این است که دولت حداقل ممکنه را برای تکمیل کادروارتشانهها انتخاب بکنند بقیه این کارمندان که شاید صد هزار نفر میشود این صد هزار نفر را برای اجرای قانون آموزش و پرورش مجانی در اختیار وزارت فرهنگ بگذارند اینها که حقوقشان را خواهند گرفت با هر نهجی که باشد هریش آمدی بکنند اینها حقوقشانرا خواهند گرفت پس این عده صد هزار نفر دولت بگذارند در اختیار وزارت فرهنگ حقوقشانرا هم بدهد و وزارت فرهنگ آنها بفرستد با ایالات و ولایات و تصبات و قری بنده یک پیشنهادی کرده ام پیشنهاد را تقدیم مقام ریاست میکنم تقاضای تصویب آنرا دارد. پیشنهاد - دولت مکلف است...
رئیس - آقای معتمد دماوندی مگر از آئین نامه واقف نیستید؟ پیشنهاد را شما نمیتوانید اینجا بخوانید.

معتمد دماوندی - این نطق قبل از دستور است رای در دستور گرفته میشود بفرمائید آقای دماوندی.

معتمد دماوندی - عرض واجبی که بنده امروز خدمت آقایان نمایندگان داشتم موضوع گرفتاریهای است که یکی بعد از دیگری برای گیلان ما پیش میآید و دولت در این خصوص ابداً توجهی نمیکند و من امروز خواستم یک بار دیگر یعنی برای آخرین مرتبه موضوع برنج را بر عرض مجلس شورای ملی و اولیای امور دولت برسانم. امسال بر خلاف سال گذشته یعنی برخلاف ستین گذشته محصول برنج در گیلان بمقدار بسیار زیادی بوده. (اسلامی - مازندران را هم بفرمائید) البته مازندران هم جزء آن است در ابتدای امر دولت برای اینکه از لحاظ خواربار در مضیقه نیفتد برنج صادراتی گیلان و مازندران را که از سالیان دراز یعنی شاید از زمان اوایل سلطنت اعلیحضرت قزاقیه سه ساله بخارج صادر میشد اجازه صدور نداد در نتیجه یک خسارت هنگفتی بر عاوا و کشاورزان و مالکین و بازرگانان گیلانی که برنج مازاد راجع آوری کرده اند وارد شده، در این اوضاع بحران - آمیز اقتصادی کشور که بانکهای این مملکت برای این مملکت پیش آورده اند باین بحران که در بازارها هست ترس از این میرود که اگر دولت دخالت نکند و اجازه ندهد و جلوی صدور را باز نگذارد و تسهیلاتی قائل نشود یک ورشکستگی عمومی برای مردم گیلان پیش بیاید (صحیح است) در نتیجه فشار آقایان نمایندگان گیلان دولت آمد یک تصویبنامه ای صادر کرد بر خلاف کلیه تصویبنامه های صادراتی بنده آآن از آقایان نمایندگان شیراز سؤال میکنم کسی که پوست شیراز میفرستد بخارج آقایان نمایندگان محترم شیراز قلا میآید ارزش را بدولت میفرشد؟ پس این چه تبعیضی است که برای مردم گیلان قائل هستید؟ آقا برنج خریدار ندارد در داخله کشور جاهایی که احتیاج دارند دولت نمیکند حمل کنند الان قریب چهل هزار تن برنج زارعین بیچاره گیلانی در گیلان هست دولت آمده است یک تصویبنامه صادر کرده گفته است اشخاصیکه میخواهند برنج صادر کنند بیایند قلا ارزش را بفرروشند آنوقت از آنطرف پودر و ماتیک و روزلب و انواع و اقسام کالا های بازیچه اطفال که دو ساعت برای افراد این مملکت دوام ندارد و میمان این ملت نیست مثل سیل در این مملکت از کجا میآید؟ چرا مملکت را باین وضع میاندازید؟ (صحیح است) چرا مملکت را میخواهید ورشکست بکنید؟ چرا مردم گیلان را بورشکستگی سوق میدهید؟ بنده امروز از جناب آقای قائم مقام الملک استدعا میکنم جنبامالی آقای قائم مقام الملک از زمره زعمای مملکت ایران و از مفاخر گیلان هستید نگذارید این ظلم بر مردم گیلان وارد بشود، مردم گیلان شما را بیکمرد قوی الاراده

میدانند و استدعا میکنند بوسیله من که جنبامالی پیش قدم بشوید و این مشکل گیلان را حل بکنید زیرا در جنبامالی این اراده هست، زیرا جنبامالی از مفاخر گیلان هستند و همه این انتظار را از جنبامالی دارند اگر دولت حاضر نشد خدمت اعلیحضرت همایونی شرفیاب شود این موضوع را عرضه بدارید موضوع دیگر گرانی قند و شکر است از گیلان یک تلنگر افاتی شده است بوسیله بنده در تهران هم چند نفر آمدند بنده را دیدند گفتند آقا شما وکیل دارید بروید پیش وکلای خودتان متأسفانه نمیدانم چه نظری است که قند و شکر در چند روز اخیر گران شده است در ولایات هم این گرانی سرایت کرده است مخصوصاً در گیلان که یک تلنگرخی اخیراً مغایره شده بود که تقدیم دولت میکنم عرض کنم خدمت آقایان دو موضوع مختصر دیگر دارم که راجع بلوایح اخیر است که دولت تقدیم کرده استدعا میکنم آقایان توجه بفرمایند یکی راجع بلاایحه است که دولت راجع بکارمندان آورده است دولت صد و چهل هزار کارمند دارد طبق آمار که از وزارت دارائی برای آقای دکتر معظی فرستاده اند و مخصوصی هم گفته اند صد و هفتاد هزار نفر است آقایان برای اینکه کتمان کنند گویا سی هزار نفر رادور شخط گرفته اند آقای وزیر دادگستری لایحه آورده اند که کارمندان زائد را بپروند (کشاورز صدر - کارمندان فاسد را) آتهائی که فاسدند بیرون کنند و آتهائی که فاسد نیستند آنها را بگذارند در اختیار کارهای تولیدی صد و چهل هزار نفر طبق نوشته دولت کارمند دارد از این صد و چهل هزار نفر چند نفر ارتدر پرونده ها گذاشته اند یعنی از حیث اختلاس و ارتشاء اثر گذاشته باشند خوبست، شما اگر تمام ایرانرا بخواهید قدم بزنید و تمام پروندهها را ببینید شاید دودرصد از اینها ارتدر پرونده ندارند یعنی اثر ارتشاء و اختلاس ندارند بنابراین دودرصد این صد و چهل هزار نفر میشود دوهزار نفر دوهزار نفر را بیرون میکنم بقیه را چه کار میکنم؟ اینها را میخواهند بگذارند در اختیار کارهای تولیدی کار تولیدی؟ این مستخدمین این کارمندان که حاضر نیستند از پشت میزها بروند بیرون یعنی مدیر کلها و رؤسا بنده یک پیشنهادی بنظر رسیده این پیشنهاد را بوسیله مقام محترم ریاست تقدیم میکنم بکمسیون دادگستری پیشنهاد این است که دولت حداقل ممکنه را برای تکمیل کادروارتشانهها انتخاب بکنند بقیه این کارمندان که شاید صد هزار نفر میشود این صد هزار نفر را برای اجرای قانون آموزش و پرورش مجانی در اختیار وزارت فرهنگ بگذارند اینها که حقوقشان را خواهند گرفت با هر نهجی که باشد هریش آمدی بکنند اینها حقوقشانرا خواهند گرفت پس این عده صد هزار نفر دولت بگذارند در اختیار وزارت فرهنگ حقوقشانرا هم بدهد و وزارت فرهنگ آنها بفرستد با ایالات و ولایات و تصبات و قری بنده یک پیشنهادی کرده ام پیشنهاد را تقدیم مقام ریاست میکنم تقاضای تصویب آنرا دارد. پیشنهاد - دولت مکلف است...
رئیس - آقای معتمد دماوندی مگر از آئین نامه واقف نیستید؟ پیشنهاد را شما نمیتوانید اینجا بخوانید.

تقدیم میکند عرض دیگر بنده راجع بلیحه است که آقای وزیر دادگستری داده اند راجع باستقلال قضات این لایحه یک نواقصی دارد آقای سزاوار مغیر معترم کمسیون تشریف دارند آقای سزاوار اینجایک ظلمی شده است .

رئیس - یک ربع شما نزدیک با تمام است **معمد دماوندی** - اجازه بفرمائید الان عرض تمام میشود اینجا یک ظلمی شده است آقای در اینجا بدادیاران دیوان کشور حق نظارت داده است ببا زیرها در تمام مملکت والیه شکلی پیش میاید بپروندهای که تنظیم میشود آنها باید دخالت کنند این لایحه یک ناراضی زیادی در بین قضات ایجاد کرده است سومش این است که گفته است تبه هائی که داده شده است با آقایان قضات مناط اعتبار نیست مگر اینکه این ظلم را از قضات بردارید قضات در این مملکت از همه کمتر حقوق میگیرند (زنک رئیس) واز همه زیاد تر کار میکنند .

رئیس - آقای معمد دماوندی وقت شما تمام شده است آقای رحیمیان بفرمائید .

رحیمیان - بنده راجع بنفست صحبت میکنم (نمایندگان - بفرمائید) میدانید که قضیه بسیار مهمی است چهار ماه ما صبر کردیم دولت دستش باز بود روزنامه ای اظهار عقیده نکرد کسی در اینجا صحبت نکرد پس از چهار ماه بنده میخواهم عراضی در این باب در اینجا در مجلس شورای ملی بکنم برای اینکه اگر دولتهای ما ، دولت ما سهل انگاری کرده است دنیا بداند که ملت ایران زنده است و نمیتواند این قسمت را فراموش کند همه میدانند قبل از ۱۵

بهمن مجلس ، ملت ایران ، تمام طبقات بدون پروا جداً درخواست حل قضیه نفت جنوب واستیفای حقوق ملت را مینمودند در این هنگام شرکت نفت انگلیس و ایران حاضر شد نماینده تام الاختیار خود را برای حل قضیه بایران فرستاد شنبه ام که انگلیس همیشه سیاست خودشان را تصبیق با مقتضیات روز مینمایند بقیه بنده تنها همین سیاست است که هنوز آقائی و منافع خودشان را در میان ملت های عقب مانده حفظ کرده اند پس باید گفت انگلیسها فقط روی همین اصل وسبست روز بود که برای درخواست ملت ایران حاضر برای حل قضیه شدند ولی متأسفانه وقتی نماینده تام الاختیار آنها وارد ایران شد مشاهده کردند که نفسی از کسی در نیاید و هیچکس جرأت اظهار عقیده در باره نفت یا مورد دیگر ندارد (دهقان - چرا آقای رحیمیان ؟) اظهار عقیده است . از طرف دولت در این وقت نماینده معین شد آقای دهقان بگذارید بکنم افراد این کشور وظیفه اش را اجرا کنند ، حرفش را بزند (دهقان - شما کتمان میکنید) ولی دولت مذاکرات را برده است از روش تا با امروز نهاده و ادامه داده است بدون اینکه کوچکترین اطلاعی تا با امروز برسد ایران داده باشد در تمام مدت چهار ماه مذاکره کوچکترین اظهار عقیده ای هم نه از طرف جراید و نه از طرف سایر مردم نشد (صفوی - دهقان - بریز روز نوشتیم آقا) (دهقان- آقا من دیروز نوشتم) فقط روزی خبردار شدند که سر ویلیام فریزر در فرودگاه اظهار کرده بود که مذاکرات ما با دولت ایران به نتیجه ای نرسید و برای همه باعث حیرت و تعجب شد بهر حال آنچه

مسلم است تاکنون نتیجه قطعی گرفته نشده است . بنده داخل جزئیات نمیشوم چون وقت زیادی برای من نیست آقایان کم و بیش در این دوسه روز طی دو سه مقاله روزنامه اطلاعات که در این باب نوشته شده است البته بنظر آقایان رسیده است (وزیر کشور - آقا اطلاعات بدولت چه ربطی دارد ؟) که خیلی مهم وقابل توجه است و حالا برای من جای تعجب است که چرا دولت نماینده در اینجا بملت ایران قضا یا را بگوید ؟ چرا لغو قرارداد را بدینا رسماً اعلام نمیکند ؟ چرا لایحه ملی کردن نفت را به مجلس پیشنهاد نمیکند ، چرا اجازه بپردازم گرسنه نمیدهند که دارائی و حقوق خودشان را تصرف کنند از این چراها خیلی زیاد است فقط دولت یک چرا دارد و آن خفه کردن من و امثال من خواهد بود ، تنها استیفای حقوق ایران را در این خواهد دانست از این قسمت بنده میگذرم برای اینکه وقت کافی نیست یکمطلب مهم وقابل توجه در روزنامه اطلاعات درج شده است برای استحضار ملت ایران من البته مطالب دیگری داشتم چون وقت نیست این است که کوتاه میکنم در اینجا روزنامه اطلاعات مینویسد ، « در این جا با کمال تأسف ، این گفته روزنامه اطلاعات است مال بنده نیست که بینه اعتراض کنید در اینجا با کمال تأسف نمیتوانم از یک نکته خود-داری کنم و آن عدم توجه یا غفلتی است که یکی از دولتهای گذشته در مورد مذاکرات خود با شرکت نفت نموده و طی مراسله ای که وزیر دارائی وقت بشرکت نوشته و بعد ها نیز آنرا تأیید نموده (مکی) این کار جرم است) و روی میز نمایندگان دولت ایران گذاشته میشود تا دقت کنید اینصورت ملت ایران را ببینید از عمل شرکت تا سال ۱۹۴۶ اظهار رضایت گردیده » (ملک مدنی - این صحیح نیست آقای رحیمیان) (مکی - آقای رحیمیان این صحیح نیست مجلس قبول ندارد) و در واقع تصفیه حساب داده شده است و همین سند بحث و مذاکرات دولت را از سه ۱۹۳۳ تا ۱۹۴۶ که در قسمتهای بسیاری میتوانستند حق ملت ایران را استیفای کنند متزلزل ساخته و آن مذاکرات مربوط بسالهای ۴۷ و ۴۸ گردیده است « اگر دولت این نکته را تکذیب بکنند من حرفی ندارم) وزیر کشور تکذیب میکند آلان عرض میکنم) (مکی - حق نداشتند این کار را بکنند) (دهقان - وقتی تکذیب میکنند شما چه میگوئید ؟) پس این ام از اینکه هر وزیر دارائی این را نوشته باشد یا نوشته باشد مورد تأیید ملت ایران نیست (عموم نمایندگان - صحیح است) و من چون دولت تکذیب میکند شرافت اخلاقی من اجازه میدهد که اسم آن شخص را برسم چون دولت قصد تکذیب دارد (وزیر کشور - دولت الان تکذیب میکند) لهذا اسم آن شخص را نمیبرم بنده که از یک نفر از خود شما شنیدم که این حرف صحیح است (همه نمایندگان - صحیح نیست) اجازه بدهید بنده عراضی را بکنم بنده این را از یک نفر از وزرای این دولت شنیدم که آقای وزیر در موقع وزارت دارا نشان خودشان این را نوشته اند (مکی - صحیح نیست این کار اگر نوشته باشند جرم است) (کشاورز - صدر - وزیر این کار را نکرده) اگر نکرده است بنده از ایشان عرض میخواهم اگر چنانچه این کار را کرده باشند و

صحیح باشد باید ملت ایران سر نخست وزیری و وزیری این قبیل اشخاص را بداند اگر نکرده است بنده عرض میخواهم . (معتمد دماوندی - چرا نکرده نامه اش روی میز نخست وزیر است) در دوره ۱۳ خاطر هست آقای سید یعقوب انوار گفته بود « برای من تعجب است که کشتی های حامل مهمات باین زودی به بندر ایران میرسند و کشتیهای حامل گندم که اینهمه وعده داده اند و میبندند این همه دیر میرسند این رعلاعات تعجب بگذارید » حالا من هم تعجب میکنم واقعا در این کشور از هر گوشه شرابه های آ و حتی در این طهران صنف قهوه چی و خیاط از هر قبیل تقاضای مجلس مؤسسان وسنا را میکنند ولی من متعجبم چرا فهمشان نمیرسد که یک روزی تقاضای استیفای حقوق ملت ایران از نفت جنوب را بکنند ؛ بگذارید علامت تعجب ، من یک مطلب را در اینجا میخواهم بملت امریکا عرض کنم و این را هم خیال نکنید که من شاید فکرم برگشته است ، با عمل پدیر دولتی من مخالفم با عمل خوب هر دولتی موافقم میخواهم جلب نظر آنها را من کرده باشم این آخرین مطلب بنده است در این دوره و چند روز دیگر هم میخواهم مرخص بشوم یک مطلب را میخواهم بملت امریکا عرض کنم دولت امریکا که اینهمه در این دنیا ادعای کمک و مساعدت میکند بملل ضعیف چرا در مقابل ظلم دولت انگلستان نسبت بهما سکوت اختیار میکند ؟ چرا کمک نمیکند و اقدامی بنفع ملت ایران انجام نمیدهند ؟ خواست ملت امریکا بداند که در این کشور هم افراد زنده ای مثل کشور خودشان وجود دارد ، این کشور افراد زنده زیاد دارد فقط تفاوت در این است که افراد زنده آن کشورها توأم با روح امید و هزاران خوشبختی است ولی افراد زنده این کشور توأم با روح یأس و هزاران ناامیدی است ؛ علت اینکه ما اجازه نمیدهیم که ما حقوق خودمان را بگیریم از همین جهت است که افراد زنده این کشور پیش نمیروند افراد جور ، افرادی که برای کشور خودشان حاضرند فدا کاری کنند این طبقه ها که نمیکند ؛ اگر آنها حال ما را داشتند تا بحال ده مرتبه منقرض شده بودند ، این روح ایرانیت است ؛ این روح پاک نژاد ایرانیت است که تا با امروز هم وضعیت خودش را باین حال حفظ کرده است ، بقول آقای دکتر بقائی اظهار میکردند که من همه چیز خود را برای ملت ایران گذاشتم بنده هم همه چیز خود را برای حفظ حقوق ملت ایران در نفت گذاشتم ام و بعد از چند روز دیگر هم از خدمت آقایان مرخص خواهم شد (کشاورز - صدر - اسباب تأسف است) نغیر اسباب خوشوقتی جنابعالی باشد بنده چیزی ندارم که بملت عزیز خود تقدیم بکنم فقط از صمیم قلب میگویم که زنده باد ایران و پرچم پرافتخار سه هزار ساله ایران (احسن - احسن) **رئیس** - آقای حاذقی . **حاذقی** - چون عراضی بنده مفصل است صرف نظر میکنم و عراضی خود را بروز دیگر موکول میکنم که مجلس وارد دستور شود و کار کند (احسن) . **رئیس** - آقای وزیر کشور . **وزیر کشور** (آقای دکتر اقبال) - عرض کنم بنده بکندری دیر رسیدم ولی آقای دکتر بقائی یک اظهاراتی فرموده بودند و اصرار خیلی زیاد داشتند که در ضمن نطقشان چه در موقع استیضاح و چه حلاله مذاکرات راجع به آقای سید اسفندیاری اصرار زیادی دارند

که بگویند مجلس مؤسسان بنا بدستور یک دولت خارجی تشکیل شد ، باعث نهایت تأسف این بنده است که یک استاد دانشگاه که خودش را وطن پرست میدانند اصرار زیاد دارد که این حرف را تکرار کند و بقیه بنده این از وطن پرستی دور است . راجع بمذاکراتی هم که آقای توری اسفندیاری با وزیر خارجه انگلستان نموده است راجع باین قسمت بنده اینجا رسماً از طرف دولت تکذیب میکنم که چنین چیزی وجود نداشته - آقای دکتر بقائی یک مأموریتی دارند که هر چند روز یک مرتبه بیایند و این صحبت ها را تکرار کنند (مکی - مأمور نشان از طرف ملت ایران است) از طرف ملت ایران نیست اگر یک روزی خواستید بنده مدارکی میآورم که ایشان از طرف کی این دستورات را میگیرند . ضمن صحبت هایی که شد آقای رحیمیان اینجا راجع به نفت و مقاله روزنامه اطلاعات صحبت کردند اولاً آقای رحیمیان باید بدانند که روزنامه اطلاعات یک روزنامه ای است که در طهران انتشار پیدا میکند و خودش مسئول مقالاتش است و بهیچ وجه الوجوه رسمیتی ندارد و اگر روزنامه اطلاعات یک اظهار نظری راجع بکار دولت کرد بهیچوجه رسمیت ندارد اگر دولت کاری کرد آقایان ممکن است استیضاح بفرمایند سؤال کنند و ما بیایم رسماً توضیح بدهیم و تمام مندرجات روزنامه اطلاعات را بنده بنام دولت تکذیب میکنم (مسعودی - آن مراسله ایرا که دایر باظهار رضایت صادر شده است نمیتوانید تکذیب کنید) نیست آقا باین ترتیبی که جنابعالی نوشته اید نیست از جنابعالی هم استنداد شد که تشریف ببرید آنجا و تمام پرونده را ببینید و تشریف برید آخر وقت بود نرسیدید باید تشریف ببرید ببینید بنده رسماً این را که اینجا نوشته اید که یک وزیر دارائی اظهار داشته است که من از تمام حقوقات ایران صرف نظر کرده ام و تصفیه شد میگویم این مطلب دروغ است و بنده جداً تکذیب میکنم . راجع با آقای هژیر هم ایشان چیزهایی فرمودند راجع بحریان نفت بنده اینجا میتوانم رسماً اعلام کنم که یکی از وزرای دارائی این کشور که با نهایت وطن پرستی نسبت باستیفای حقوق ایران راجع بنفت اقدام کرد آقای هژیر بود بنده اینجا رسماً تأیید میکنم آقای هژیر یکی از مردانی هستند که هر عیبی حالا آقایان میخواهند بایشان بگیرند بنده مربوط نیست ولی راجع بکار نفت باید بگویم منحصر بفر از وزرای دارائی هستند که راجع بنفت نهایت جدیت و وطن پرستی کردند و ایشان هستند که این فصل را باز کردند (صحیح است) و این را عرض کنم که خوبست آقای رحیمیان قبلاً تحقیقات بکنند خواهش میکنم اول تحقیق بکنند بعد بیایند در مجلس صحبت هایی بکنند این درست نیست که هر کس در مملکت وطن پرست است و خدمت میکند بیاید لجن مالش کند و یک اشخاصی که خائن هستند و میگویند این بیشرها و این اشخاصیکه میخواهند بروند جلو و مقصودشان رفقای توده ای ایشان بودند جلوی آنها را میگیرند این درست نیست و آقایان نباید اجازه بدهند که اینچنین با اشخاص وطن پرست رفتار شود (صحیح است - احسن) .

۳- تصویب شور دوم لایحه هوایمائی کشوری

رئیس - وارد دستور میشود رأی گرفته میشود برورد در شور دوم نسبت بمواد لایحه هوایمائی کشور آقایانی که موافقت قیام کنند (اغلب برخاستند) تصویب شد . **۴- طرح لایحه مربوط باصلاح قانون انتخابات مجلس سنا و ارجاع آن بکمسیون** **رئیس** - اصلاح آیین نامه سنا مطرح است که بقید دو فوریت طبع و توزیع شده بود آقایانی که ثبت نام کرده اند . آقای اردلان بفرمائید . **اردلان** - بنده قبل از شروع بمطلب خواستم دو نکته را بعرض آقایان برسانم و از جناب آقای وزیر کشور استعلام کنم که چون این لایحه مربوط باایشان است بعراضی من توجه بفرمایند بطور مقدمه عرض کنم هیچ وکیل که اینجا قسم یاد کرده است که بقانون اساسی وفادار باشد نمیتواند با مجلس سنا مخالف باشد مخالفت بنده باطرز تدوین این نظامنامه است نه با اصل موضوع بنابراین بنده خواستم که این موضوع بعرض آقایان رسیده باشد در موقعی که لایحه دولت راجع به نظامنامه مجلس سنا بمجلس آمد بنده بعنوان مخالف عرض کردم که یکی از مواد این قانون برخلاف قانون اساسی است در جایی که نوشته شده است که مستخدمین دولت میتوانند عضو مجلس سنا هم باشند در صورتیکه در قانون اساسی ما صراحت دارد که هر کس عضو مجلسین مجلس شورای ملی یا مجلس سنا باشد نمیتواند عضو دولت باشد و آنروز بنده این عرض را کردم و توجه نشد و الان جزو لایحه اصلاحی دیدم که جناب وزیر کشور توجه فرموده اند و بحمدالله این قسمت را اصلاح فرموده اند و بنده از این جهت از ایشان تشکر میکنم اما عرض دیگر بنده راجع به طرز رأی دادن و ثبت آراء است در لایحه پیشنهادی دولت این است که اشخاصی که داوطلب مجلس سنا و برای دهنده مربوط یک ورقه سفیدی میگیرد و آن اشخاص را که در نظر دارد مینویسد و میاندازد در صندوق نظر بنده چیز دیگری است بقیه بنده مثل آنچه که در تمام دنیا معمول است آنجا این است که اسامی داوطلبان از طرف دولت مطابق این نمونه ای که بنده تهیه کرده ام چاپ میشود و برای دهنده بدهند و چون رأی میشود بنا براین بنده معتمد که راجع بطرز انتخابات مجلس سنا باید دولت اسامی داوطلبان را روی یک ورقه ای چاپ بکنند و برای دهنده بدهند و چون رأی دهنده این ورقه را گرفت آن شخصی را که مایل است باو رأی بدهد در مقابل اسم او یک علامتی بگذارد ولی آنطوریکه وزارت کشور پیشنهاد کرده و جزء این دستور است هم اخذ رأی و هم استخراج رأی در حدود ۸ و ۹ ماه طول میکشد در صورتیکه اگر ممالک دیگر را ما می بینیم و انتخاباتشان با سرعت شروع میشود و زود خاتمه پیدا میکند آنها معجزه که نمیکند یک نظریات اصلاحی هست که اگر آن نظریات آنطوریکه بنده عرض کردم شما فرض بفرمائید بکنند وارد انجمن نظارت مجلس ستامیشود اگر بخواند سی نفر را بنویسد تا در مقابل ۳۰ نفر علامت بگذارد یک توات فاحشی از حیث وقت

هست اما در قسمت دوم موقع استخراج آراء يك عده ای هستند که فرض بفرمائید میروند رأی میدهند و داوطلبان مجلس سنا اگر اول در موقع اخذ رأی ورقه را بدست رأی دهنده بدهند و رأی دهنده هر کس را بخواند بنویسد بعد در موقع قرائت آراء کتا بچای که آقایان برای اسامی ثبت کرده اند باید ورق بزنند تا به نفر ۲۵ برسد در صورتیکه اگر مطابق طرزى که بنده پیشنهاد میکنم بعنقر الفباء در آن کارتها اسامی داوطلبان نوشته شود در مقابلش علامت بگذارند هم در موقع نوشتن اسامی و هم در موقع قرائت آراء يك صفره جوئی فوق العاده در وقت فراهم میشود این یک چیزی است که در تمام دنیا معمول است کمسیون کشور از عده ای از آقایان نمایندگان دعوت کرده بود و نظریاتشان را خواسته بود بنده را چون دعوت نکرده بودند و افتخار حضور در آنجا رانداشتم مجبور شدم که در همه بجای عرض کنم چون این مسائل مسائلی نیست که در مجلس علنی گفته شود اگر در يك کمسیون مطالعه بکنیم حساب بکنیم ملاحظه خواهید فرمود که این طرزى که بنده راجع بلایحه انتخابات مجلس سنا و مجلس شورای ملی عقیده ام هست این طرزى است که در تمام ممالک دنیا معمول است یعنی رأی دهنده وقتی وارد انجمن میشود یک ورقه ای مثل این ورقه ای که بنده تهیه کرده ام باو میدهند اسامی داوطلبان آن و کالت چه مجلس شورای ملی چه مجلس سنا در آنجا نوشته شود بهر کدام مایل است يك علامتی در مقابل آن میکند و ورقه را میاندازد در صندوق این در قسمت رأی دادن و از حیث قرائت و استخراج آراء هم بسیار ساده و سهل است و الا فرض بفرمائید در طهران در این لایحه که پیشنهاد شده اهالی طهران اسامی سی نفر را باید در يك ورقه ای بنویسند و الا نوشتن سی نفر در يك ورقه ای ملاحظه بفرمائید چقدر وقت میگیرد ثانیاً استخراج آراء سی نفر در صورتیکه به ترتیب نوشته نشده باشد باز مدتی وقت میگیرد بنده این عرض را حالا میکنم ممکن هست که بعضی بنده توجه فرمائید ولی وقتی که برای مجلس سنا رأی گرفتند تنها استخراج آرایش پنجش ماه طول میکشد و وقت مملکت را میگیرد (صحیح است) و حال اینکه این کارتی که بنده تهیه کرده ام در همین اسامی داوطلبان نوشته شده و آن کسی که مایل است جلوی هر کدام از آن اشخاص را بخواند علامت میکند و بنده معتمد که آقای وزیر کشور این اصلاح را در قسمت مربوط بمجلس سنا قبول بفرمایند و اگر دیدند که با این طرز بهتریش میروند راجع بمجلس شورای ملی هم این کار را بکنند که دنیا پسند باشد ما از خودمان که این مشروطه را در نیآورده ایم چهل و چند سال است که مشروطیت داریم ولی ممالک دیگر سالها است که مشروطیت داشته و تجربیات کافی راجع بانتخابات بدست آورده اند آنچه که آنها در ضمن عمل کرده اند زود تر و سریعتر بمقصد میرسند ما باید آن کار را انجام بدهیم این است که بنظر بنده مطابق این نمونه ای که بنده تهیه کرده ام اسامی داوطلبان را روی ورقه ای که از طرف دولت چاپ شود و اشخاصی که وارد انجمن میشوند این ورقه را بهشان میدهند در مقابل اسامی اشخاص علامت بگذارند چه در موقع اخذ

رأی و چه در موقع قرائت آراء و باین طرز انتخابات در ظرف ۲۰ روز خاتمه پیدا میکند و البته این در صورتی است که باینطوری که بنده پیشنهاد میکنم صل شود والا اگر آنطوری که دولت پیشنهاد کرده و جزو دستور است عمل شود ۸۱۷ ماه اخذ استخر اجازت طول خواهد کشید بنده این نظرم بود و این صورت را بدیده خدمت جناب آقای وزیر کشور پیشنهاد خودم را هم تقدیم مقام ریاست میکنم و برایش خودم خاتمه میدهم .

رئیس - آقای وزیر کشور بفرمائید .

وزیر کشور - عرض کنم پیشنهادی که جناب آقای اردلان فرمودند و فرمودند که در سایر ممالک هم اینطور است در مالکی که اینطور انجام میشود حزب هست هر حزبی کاندیدای خودش را معین کرده است و در حقیقت میشود گفت رأی دادن مخفی نیست ولی در لایحه قانونی که ما نوشته ایم رأی دادن مخفی است و اگر بنا بشود که این عمل را دولت بکند خواهند گفت که دولت کاندیدائی که خودش نظر داشته لیست داده و باشخاص داده و این صورتی که جناب عالی دادید با آنچه که ما اینجا تصمیم گرفتیم مناسب ندارد از این حیث بنده نمیتوانم موافقت کنم

اردلان - اسامی را که دولت چاپ میکند .

وزیر کشور - نظیر چاپ نمیکند .

رئیس - آقای معتمد دماوندی .

معتمد دماوندی - همینطوریکه جناب آقای دکتر اقبال وزیر محترم کشور در پاسخ بیانات همکار محترم فرمودند پیشنهادات جناب عالی در مملکتی مجری است که تشکیلات منظم حزبی داشته باشد و احزاب کاندیداهای خودشان را اعلام میکنند و هر

حزبی صندوق مخصوصی داشته باشد و بآن نوعی که راجع بانتخابات مجلس شورای ملی آقایان در کمیسیون کشور انجام دادند که کارهای الکترال داشته باشند جواب آقای اردلان را آقای وزیر کشور دادند و بنده در این قانون تشکیل مجلس سنا موافق مشروط بودم و شرط من هم راجع بماده ۳۸ قانون است که گذشته است در ماده ۳۸ میگوید که نمایندگان مجلس سنا میتوانند افتخاراً عهده دار مشاغل دولتی بشوند این تقریباً يك نقض غرض است زیرا نمایندگان مجلس سنا مثل نمایندگان مجلس شورای ملی دارای مصونیت قانونی هستند و در این صورت مشاغل دولتی يك مسئولیت هائی خواهی نخواهی دارد چگونه دولت میتواند سناتور و نمایندگان مجلس سنا را بمشاغل دولتی بگمارد در صورتیکه نتواند از آنها مسئولیت بخواهد یا سؤال کند و آنها را حاضر برای جواب بنماید بنده در اینخصوص يك پیشنهادی عرض کردم که الان تقدیم مقام ریاست میکنم کدر ضمن اصلاح خوانده شود و اگر لازم شود توضیحات بیشتری خواهم داد و استدعای بذل توجه و تصویب آنرا دارم .

رئیس - آقای مکی (بعضی از نمایندگان -

نیستند) آقای رحیمیان (رحیمیان - بنده پیشنهاد داده ام) آقای حائری زاده هم که پیشنهاد اصلاحی داده اند آقای دهقان .

دهقان - مخالفی که بنده با لایحه داشتم

جناب آقای وزیر کشور توجه بفرمائید آن قسمتی که مربوط با ایرانیان غیرمسلمان در این لایحه نوشته شده تا حدی مبهم است و معلوم نیست که اینها بچه ترتیبی

نماینده خودشان را بمجلس سنا میفرستند و آیا رأی بدیگران میدهند یا خودشان يك نماینده گان مخصوصی بمجلس سنا میفرستند و این ابهام بصلحت مملکت نیست بقیه بنده از جهاتی بهتر این است که مثل مجلس شورای ملی هر دسته از ایرانیان غیرمسلمان يك نماینده ای در مجلس سنا داشته باشند و رأی بنماینده خودشان بدهند (نبوی - دودرجه است) روشن نیست لایحه را نخواندید آقای نبوی لایحه را مطالعه بفرمائید آنجا مثل این است که فقط حق میدهند در رأی دادن شرکت کنند در صورتیکه باید اولاً حق نماینده برایشان قائل بشوند و هر ایرانی غیر مسلمان هم يك نماینده ای برای خودش مثل مجلس شورای ملی داشته باشد و فقط باورای بدهد والا يك اشکالاتی پیش خواهد آمد و مخصوصاً قضیه پول خرج کردن و نماینده فراهم کردن در بعضی از دستجات پیش میآید که بصلحت مملکت نیست بنده خواستم توجه آقایان را باین قسمت جلب کنم و از آقای وزیر کشور خواهش کنم که این قسمت را بیهان ترتیبی که در قانون اساسی هم برای ایرانیان غیرمسلمان حق قائل شده اند در اینجا هم حق قائل بشوند و هر دسته ای يك نماینده بمجلس بفرستد .

رئیس - آقای وزیر کشور .

وزیر کشور - عرض کنم اولاً این که فرمودید

در قانون اساسی ذکر کرده است برای ایرانیان غیر مسلمان و کیل انتخاب بکنند چنین چیزی نیست یعنی تمام ملت ایران را در مقابل قانون مساوی دانسته و از تمام مزایای قانونی باید استفاده کنند و عقیده خود بنده هم اینست که چون تمام ملت ایران اعم از اینکه دارای مرامهای مختلف باشند مساویند اصلاً باید این فکر را از قانون انتخاب هم حذف کرد تمام مساوی هستند و میآیند رأی میدهند و اگر بکنند مسلمان خواستند انتخاب کنند انتخاب میکنند و این است که بنده از جناب عالی استعنا میکنم که این فاصله و این اختلاف را قائل نشوید همه ایرانی هستند همه هم در مقابل قانون مساوی هستند و اینکه آقای دکتر ملکي اینجا فرمودند مسلمان باشند ما آدمیم این حق را دادیم و این را اصلاح کردیم که ایرانیان غیرمسلمان هم از حق انتخاب شدن در مجلس سنا بهره مند شوند اگر يك ایرانی خواست يك نفر یهودی يك نفر زرتشتی يك نفر مسلمان را انتخاب کند بنده مخالفی ندارم و بنده عقیده ام این است که تمام ایرانی ها در مقابل قانون مساوی هستند .

رئیس - آقای وزیر کشور .

وزیر کشور - عرض کنم جناب آقای امیر

نیمور توجه فرمودند راجع بانتخاب شدن مجلس سنا هر کس نمیتواند و کیل مجلس سنا باشد این خیلی مهم است غیر از مجلس شورای ملی است که هر کس بایک شرایطی میتواند و کیل مجلس شورای ملی شود برای انتخاب شدن در مجلس سنا باید دارای يك شرایط مخصوص باشد اگر راجع بمجلس شورای ملی بود این قانون آنوقت فرمایش جناب عالی کاملاً صحیح بود ممکن است يك پولی خرج بکنند و انتخاب بشوند والا در اینجا يك صندلی های مخصوصی هست که اشخاص معینی فقط میتوانند استفاده کنند بنده خیال میکنم هیچ کلبی نتواند در این انتخابات با پول خرج کردن و کیل شود .

رئیس - پیشنهاد کفایت مذاکرات از طرف

آقای فولادوند رسیده است قرائت میشود :

(بشرح زیر قرائت شد)

چون بقدر کافی در کلیات مذاکرات شده است پیشنهاد کفایت مذاکره منبام .

رئیس - آقای فولادوند .

فولادوند - توضیحی بنده ندارم يك ماده واحده ای است در کلیات صحبت شده است و مذاکرات کافی است پیشنهادات آقایان نمایندگان مطرح شود .

رئیس - آقای امیر تیمور .

امیر تیمور - نمایندگان محترم تصدیق بفرمائید که این لایحه حائز کمال اهمیت است آقای فولادوند جناب عالی توجه بفرمائید این لایحه حائز کمال اهمیت است و یکتوری اگر روی این بیشتر غور و بحث شود شاید بصلحت نزدیکتر است و از این جهت بنده

مجلس شورای ملی برسانم اولاً تساوی حقوقی که جناب آقای دکتر اقبال وزیر محترم کشور بآن اشاره فرمودند در این کشور وجود خارجی ندارد زیرا اصل ۵۸ قانون اساسی مخالف این است و همچنین لایحه استقلال قضات که اخیراً بکمیسیون دادگستری احواله شده و تجربیات گذشته در مورد انتخابات انجمن شهرداری و اطابق بازرگانی ثابت نموده است که جماعت زرتشتی با شرکت در انتخابات عمومی هیچگاه دارای نماینده خاصی نخواهد شد و برای همیشه از شرکت در خدمت سیاسی و اجتماعی محروم خواهند ماند بنابراین استعنا است همان قسم که سران آزادخواه صدر مشروطیت و اولیای معظم امور وقت بمذاهب متنوعه منت گذاشته و حق انتخاب يك نفر نماینده خاص بهر جماعتی داده اند اینك هم هیئت معظم دولت و نمایندگان محترم مجلس این مرحمت را تکمیل و پیشنهاد تقدیمی را مورد توجه و عنایت قرار داده و اجازه دهند که این جماعت ایرانی الاصل که خدمتگزاری بشاهنشاه و سپه مقدس جزء وظایف مذهبی آنان است در جزء خادمان صف اول کشور قرار گرفته بتوانند پیش از پیش بخدمتگزاری خویش ادامه دهند (صحیح است)

رئیس - آقای تقی زاده (تقی زاده بنده موافقم) آقای

دکتر ملکي (بنده مخالفم) بفرمائید .

دکتر ملکي - مخالفت بنده از این نقطه نظر

نیست که از طرف زرتشتی هایك نفر نماینده برای مجلس سنا انتخاب بشود بلکه بنده با این موضوع موافقم مخالفت بنده با این است که روزی که بنده اینجا پیشنهاد کردم که نمایندگان مجلس سنا یکی از شرایط انتخاب شدن شان این باشد که مسلمان باشند مقصود بنده این نبود که از طرف ملل متنوعه در مجلس سنا کسی نباشد بلکه نظر بنده این بود که ملل متنوعه هر يك يك نماینده مخصوصی بمجلس سنا بفرستند و بعد از اینکه این قانون تصویب شد با کمک آقای ارباب گيو و آقای بوداغیان حتی يك طرحی را تهیه کردیم که بمجلس شورای ملی تقدیم کنیم برای اینکه ملل متنوعه هم بتوانند در مجلس سنا شرکت کنند اولاً بنده میخواستم تذکر بدهم که زرتشتی ها اصل ایرانی هستند و همانطور که آقای آشتیانی زاده میفرمایند ملل متنوعه نیستند بلکه مذاهب متنوعه هستند و الا اصلاً ایرانی هستند و برادران ما هستند و ما بآنها کمال احترام را میگذاریم و نسبت با ایران خدمات بزرگی انجام دادند و حالا هم باید از تمام مراحل اساسی زندگی میهن ما شریک و سهیم باشند (صحیح است) بهر حال مخالفت بنده از نقطه نظر این است که بهتر است همانطور که جناب آقای امیر تیمور فرمودند ملل متنوعه هر يك يك نماینده داشته باشند یعنی از نمایندگان طهران سه نفر اختصاص پیدا میکند بلل متنوعه يك نفر زرتشتی ها يك نفر مسیحی ها يك نفر هم یهودیها بمجلس سنا بفرستند

رئیس - آقای تقی زاده

تقی زاده - بنده قبل از اینکه چند کلمه در

این باره عرض کنم میخوامم مخصوصاً از همگی آقایان خواهش کنم که با این پیشنهاد موافقت کنند از خود دولت هم این خواهش را دارم اینکه صحبت بود ایرانیان در مقابل قانون مساوی الحقوقند هیچ ربطی باین مطلب ندارد در مقابل قانون مساوی الحقوقند ولی در خیلی چیزهای اساسی

رئیس - آقای تقی زاده

تقی زاده - بنده قبل از اینکه چند کلمه در این باره عرض کنم میخوامم مخصوصاً از همگی آقایان خواهش کنم که با این پیشنهاد موافقت کنند از خود دولت هم این خواهش را دارم اینکه صحبت بود ایرانیان در مقابل قانون مساوی الحقوقند هیچ ربطی باین مطلب ندارد در مقابل قانون مساوی الحقوقند ولی در خیلی چیزهای اساسی

رئیس - آقای تقی زاده

تقی زاده - بنده قبل از اینکه چند کلمه در این باره عرض کنم میخوامم مخصوصاً از همگی آقایان خواهش کنم که با این پیشنهاد موافقت کنند از خود دولت هم این خواهش را دارم اینکه صحبت بود ایرانیان در مقابل قانون مساوی الحقوقند هیچ ربطی باین مطلب ندارد در مقابل قانون مساوی الحقوقند ولی در خیلی چیزهای اساسی

رئیس - آقای تقی زاده

تقی زاده - بنده قبل از اینکه چند کلمه در این باره عرض کنم میخوامم مخصوصاً از همگی آقایان خواهش کنم که با این پیشنهاد موافقت کنند از خود دولت هم این خواهش را دارم اینکه صحبت بود ایرانیان در مقابل قانون مساوی الحقوقند هیچ ربطی باین مطلب ندارد در مقابل قانون مساوی الحقوقند ولی در خیلی چیزهای اساسی

مساوی الحقوق نیستند همین قانون اساسی آنها را از وزیر شدن منع کرده پس نباید حقوق آنها را که يك جماعت محدودی هستند در این مملکت و قانون اساسی روز اول در باب آنها عنایت کرده و در حالی که مسلمانها برای صدهزار نفر يك وکیل داشتند و حتی ده هزار نفر زرتشتی بهر کدام يك نفر وکیل داده شده است منتهی این است که بنده يك نظری دارم و آن اینست که چون آقای ارباب گيو يك پیشنهاد دیگری داده اند بآن پیشنهاد دیگر موافقم که از این سه جماعت که سه مذهب دارند در هر مجلس سنا هر دفعه یکی بترتیب حروف تهجی یعنی يك نفر زرتشتی باشد و دوره دیگر يك نفر مسیحی و در دوره دیگر يك نفر یهود بترتیب حروف تهجی در مجلس سنا شرکت کنند و خواهش میکنم که از این کار غفلت نکنید

رئیس - آقای وزیر کشور

وزیر کشور - عرض کنم که بنده با پیشنهاد

دوم آقای ارباب گيو موافقم که در هر دوره از مجلس سنا يك نفر از این نمایندگان بترتیب باشد بشرطی که واجد شرایط باشند (صحیح است)

رئیس - پیشنهاد اول را پس میگیرم

رئیس - پیشنهاد دیگر آقای گيو قرائت

می شود . (شرح زیر قرائت شد) ریاست محترم مجلس شورای ملی: پیشنهاد منبامیم تبصره ۱ ماده واحده انتخابات مجلس سنا بشرح زیر اصلاح شود از ۱ نفر نمایندگان تهران يك نفر بنام نماینده ایرانیان زرتشتی کلبی و مسیحی مذهب اختصاص خواهد داشت که برای هر دوره به تناوب از روی حروف تهجی پیروان مذاهب نامبرده از میان خود انتخاب خواهند نمود .

رئیس - این پیشنهاد با مضای آقایان رستم

گيو و بوداغیان و دکتر ملکي است آقای دکتر توضیحی دارید؟ بفرمائید .

دکتر ملکي - این پیشنهاد قبلاً تنظیم شده

بود آقای ارباب گيو به بنده هم داده بودند که بنده هم امضاء کنم چون شرط مسلمان بودن مجلس سنا را بنده پیشنهاد کرده بودم بنده هم اجازه خواسته بودم که در پیشنهاد آقایان توضیحاتی بدهم و چنانچه آقای وزیر کشور این را قبول فرمودند از این جهت بنده توضیح زیادی نمیدهم و خیال میکنم همانطوریکه جناب آقای تقی زاده هم فرمودند این ترتیب بصلاح کشور باشد

رئیس - آقای نبوی

نبوی - صاحبان مذاهب مختلفه در قانون اساسی همه ایرانیانند همه مورد علاقه ما هستند هیچ فرقی بین سایر ایرانی ها با آنها نیست

زمره ای بسیار وطن پرستی در بین اینها هست کدر مواقع لازم بمملکت خدمت کرده اند و جا دارد که از حیث قوانین هم رعایت بشود و چنانچه آقای تقی زاده فرمودند در قانون اساسی هم کاملاً حقوق آنها محفوظ است بنده اصولاً باینکه زرتشتیها در مجلس سنا نماینده ای داشته باشند مخالف نیستم و اینکار را لازم میدانم ولی يك اشکالی دارد که میخواستم عرض کنم در قانون اساسی و قانونی که برای مجلس سنا گذشته در قانون اساسی ذکر شده که نصف از نمایندگان

مجلس سنا را اعلیحضرت همایونی انتخاب خواهند فرمود البته در آن نصف ایشان مختارند که از صاحبان مذاهب مختلف (بعضی از نمایندگان - خیر) (حائری زاده - نمیشود باید به همین شرایط باشند) تأمل بفرمائید عرض کنم مختارند از صاحبان مذاهب مختلفه انتخاب بفرمایند اما از آن عده ای که مردم باستی انتخاب کنند در قانون اساسی تصریح شده که اینها از نقاط مختلف مملکت انتخاب خواهند شد حوزه های مختلفی حوزه بندی شده که هر حوزه يك یا دو نفر نماینده انتخاب میکنند در آن حوزه مطابق قانون دودرجه باید انتخاب بشود در درجه اول تمام مردم مملکت بترتیب خاصی رأی خواهند داد و بعد آن عده خواهند نشست و نمایندگان سنا را انتخاب خواهند نمود اگر آن آقایان رأی ندادند آن منظوری که جناب آقای ارباب گيو و سایر آقایان پیشنهاد فرمودند عملی نخواهد شد و این منظور وقتی عملی خواهد شد که مردم همین طریق رأی بدهند فرض بفرمائید که اعلان انتخابات داده شود مردم انتخاب نکردند عده ای را آنوقت شما چطور میتوانید يك نفر را از این عده مشخص انتخاب کنید . خود این صاحبان مذاهب مختلف متفرق هستند در تمام مملکت اینها مطابق قانون باستی در آن حوزه رأی بدهند که ساکن هستند در آن حوزه هم که اکثریت ندارند که بتوانند از خودشان يك نفر انتخاب کنند بنابراین این پیشنهاد اگر هم تصویب بشود در عمل دچار اشکال خواهد شد و عمل نخواهد شد اینک اینها شرکت کنند و نماینده داشته باشند در مجلس سنا این کار خوبی است ولی باید راه حلی برای آن پیدا کرد .

دکتر معظمی - بنده يك اشکالی بنظرم

رسیده اجازه بفرمائید تذکر بدهم .

رئیس - موضوعی ندارد . بفرمائید آقای

فولادوند - در صدر مشروطیت که افراد

نمایندگان ملت خیلی متعصب بودند اجازه دادند که ملل زرتشتی و مسیحی و کلبی در مجلس شورای ملی نماینده داشته باشند چرا؟ برای اینکه آنها ایرانی الاصل هستند برای اینکه زرتشتیها قریب چند هزار سال است که وطنشان ایران است و از طرفی ملاحظه میکنیم که زرتشتیان مقیم هندوستان بیادایام گذشته خودشان پول و حاصل دسترنج خودشان را که در هندوستان تهیه میکنند در ایران مدرسه درست میکنند، مریضخانه درست میکنند، کودکستان درست میکنند و بچه های مادر این مدارس درس میخوانند و اینها را باید بقیه بنده حمایت کرد و در مجلس سنا هم اجازه داد که نماینده داشته باشند بنده باین بعضی از رؤسای این اقوام مذاکره کرده ام در سال پیش که یکمده از مسیحیان مقیم اراک و قرین و اصفهان بروسپه رفته اند (دهقان - بیچاره ها) البته اغفال شدند، میگفتند که در ایران تبعیض شده و ما باینکه ایرانی هستیم از بعضی از مزایای که يك نفر ایرانی مسلمان میتواند از آن برخوردار بشود ما آن مزایا داده نمیشود. علیه بنده متعصبم برای این که آنها دلگرم باشند و در مجلس سنا که يك مجلس بزرگ اعیان ایران است نماینده داشته باشند آقایان با پیشنهاد آقایان بوداغیان و ارباب گيو موافقت بفرمائید ولی این پیشنهاد را بنده يك توضیحی در اطرافش میخوامم بدهم اگر این سه دسته بخواهند يك نفر رأی بدهند همیشه زرتشتیها در اقلیت خواهند بود زرتشتیها شاید در حدود ۲۰ یا ۳۰ هزار نفر

فولادوند - در صدر مشروطیت که افراد

نمایندگان ملت خیلی متعصب بودند اجازه دادند که ملل زرتشتی و مسیحی و کلبی در مجلس شورای ملی نماینده داشته باشند چرا؟ برای اینکه آنها ایرانی الاصل هستند برای اینکه زرتشتیها قریب چند هزار سال است که وطنشان ایران است و از طرفی ملاحظه میکنیم که زرتشتیان مقیم هندوستان بیادایام گذشته خودشان پول و حاصل دسترنج خودشان را که در هندوستان تهیه میکنند در ایران مدرسه درست میکنند، مریضخانه درست میکنند، کودکستان درست میکنند و بچه های مادر این مدارس درس میخوانند و اینها را باید بقیه بنده حمایت کرد و در مجلس سنا هم اجازه داد که نماینده داشته باشند بنده باین بعضی از رؤسای این اقوام مذاکره کرده ام در سال پیش که یکمده از مسیحیان مقیم اراک و قرین و اصفهان بروسپه رفته اند (دهقان - بیچاره ها) البته اغفال شدند، میگفتند که در ایران تبعیض شده و ما باینکه ایرانی هستیم از بعضی از مزایای که يك نفر ایرانی مسلمان میتواند از آن برخوردار بشود ما آن مزایا داده نمیشود. علیه بنده متعصبم برای این که آنها دلگرم باشند و در مجلس سنا که يك مجلس بزرگ اعیان ایران است نماینده داشته باشند آقایان با پیشنهاد آقایان بوداغیان و ارباب گيو موافقت بفرمائید ولی این پیشنهاد را بنده يك توضیحی در اطرافش میخوامم بدهم اگر این سه دسته بخواهند يك نفر رأی بدهند همیشه زرتشتیها در اقلیت خواهند بود زرتشتیها شاید در حدود ۲۰ یا ۳۰ هزار نفر

فولادوند - در صدر مشروطیت که افراد

نمایندگان ملت خیلی متعصب بودند اجازه دادند که ملل زرتشتی و مسیحی و کلبی در مجلس شورای ملی نماینده داشته باشند چرا؟ برای اینکه آنها ایرانی الاصل هستند برای اینکه زرتشتیها قریب چند هزار سال است که وطنشان ایران است و از طرفی ملاحظه میکنیم که زرتشتیان مقیم هندوستان بیادایام گذشته خودشان پول و حاصل دسترنج خودشان را که در هندوستان تهیه میکنند در ایران مدرسه درست میکنند، مریضخانه درست میکنند، کودکستان درست میکنند و بچه های مادر این مدارس درس میخوانند و اینها را باید بقیه بنده حمایت کرد و در مجلس سنا هم اجازه داد که نماینده داشته باشند بنده باین بعضی از رؤسای این اقوام مذاکره کرده ام در سال پیش که یکمده از مسیحیان مقیم اراک و قرین و اصفهان بروسپه رفته اند (دهقان - بیچاره ها) البته اغفال شدند، میگفتند که در ایران تبعیض شده و ما باینکه ایرانی هستیم از بعضی از مزایای که يك نفر ایرانی مسلمان میتواند از آن برخوردار بشود ما آن مزایا داده نمیشود. علیه بنده متعصبم برای این که آنها دلگرم باشند و در مجلس سنا که يك مجلس بزرگ اعیان ایران است نماینده داشته باشند آقایان با پیشنهاد آقایان بوداغیان و ارباب گيو موافقت بفرمائید ولی این پیشنهاد را بنده يك توضیحی در اطرافش میخوامم بدهم اگر این سه دسته بخواهند يك نفر رأی بدهند همیشه زرتشتیها در اقلیت خواهند بود زرتشتیها شاید در حدود ۲۰ یا ۳۰ هزار نفر

فولادوند - در صدر مشروطیت که افراد

نمایندگان ملت خیلی متعصب بودند اجازه دادند که ملل زرتشتی و مسیحی و کلبی در مجلس شورای ملی نماینده داشته باشند چرا؟ برای اینکه آنها ایرانی الاصل هستند برای اینکه زرتشتیها قریب چند هزار سال است که وطنشان ایران است و از طرفی ملاحظه میکنیم که زرتشتیان مقیم هندوستان بیادایام گذشته خودشان پول و حاصل دسترنج خودشان را که در هندوستان تهیه میکنند در ایران مدرسه درست میکنند، مریضخانه درست میکنند، کودکستان درست میکنند و بچه های مادر این مدارس درس میخوانند و اینها را باید بقیه بنده حمایت کرد و در مجلس سنا هم اجازه داد که نماینده داشته باشند بنده باین بعضی از رؤسای این اقوام مذاکره کرده ام در سال پیش که یکمده از مسیحیان مقیم اراک و قرین و اصفهان بروسپه رفته اند (دهقان - بیچاره ها) البته اغفال شدند، میگفتند که در ایران تبعیض شده و ما باینکه ایرانی هستیم از بعضی از مزایای که يك نفر ایرانی مسلمان میتواند از آن برخوردار بشود ما آن مزایا داده نمیشود. علیه بنده متعصبم برای این که آنها دلگرم باشند و در مجلس سنا که يك مجلس بزرگ اعیان ایران است نماینده داشته باشند آقایان با پیشنهاد آقایان بوداغیان و ارباب گيو موافقت بفرمائید ولی این پیشنهاد را بنده يك توضیحی در اطرافش میخوامم بدهم اگر این سه دسته بخواهند يك نفر رأی بدهند همیشه زرتشتیها در اقلیت خواهند بود زرتشتیها شاید در حدود ۲۰ یا ۳۰ هزار نفر

باشد و یک عده هشتاد هزار نفر مسیحی اینها را از بین میرد و هر دسته ای را بنده معتقد برای اینکه حق دست دیگر را از بین نبرد یک نماینده داشته باشد.

رئیس - قصد این است که هر دوره ای یک نفر تعیین شود به ترتیبی که خودشان پیشنهاد کرده اند آقای سزوار بفرماید.

مخبر (آقای سزوار) - در پیشنهاد نوشته شده به ترتیب حروف تهجی باین ترتیب که اول زرتشتی بعد مسیحی بعد یهودی باین طریق آنوقت در هر نوبت یعنی مرتبه اول فقط زرتشتیها شرکت در انتخابات بکنند بعد در مرتبه دوم مسیحیها شرکت کنند و در مرتبه سوم یهودیها شرکت کنند (صحیح است) این برای این است که در جریان عمل دچار اشکال نشوند.

حائری زاده - آئین نامه مربوط باین کار را هم وزارت کشور تهیه بکنند.

رئیس - آقایان توجه بفرمائید رای گرفته میشود به پیشنهاد آقای دکتر ملکی و آقای بوداغان و آقای ارباب گویبرای اینکه در هر دوره ای به ترتیبی که پیشنهاد شده یک نفر از پانزده نفر تهران از اینها انتخاب شوند آقایان موافقت قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد باین ترتیب که اول آقایان زرتشتیها بعد مسیحیها بعد یهودیها.

ارباب گویو - اجازه بفرمائید آقای ارباب صحبت بکنند.

رئیس - چه فرمایشی دارید آقای ارباب.

ارباب گویو - میخوام اظهار تشکر کنم.

رئیس - بعداً بفرمائید پیشنهاد دیگری قرائت میشود.

(پیشنهاد آقای بوداغان بشرح ذیل قرائت شد) ریاست محترم مجلس شورای ملی: این جانب پیشنهاد میکنم از ۳۰ کرسی مجلس سنا که نمایندگان از طرف ملت انتخاب میشوند یک کرسی به اقلیت مسیحی اختصاص داده شود.

رئیس - این پیشنهاد مورد ندارد برای اینکه پیشنهاد قبلی را که خودتان امضاء کردید تصویب شد.

بوداغان - اجازه بفرمائید بنده توضیحی عرض کنم بعد مسترد میدارم.

رئیس - بفرمائید.

بوداغان - بنده تقاضای زیادی ندارم باین لایحه همه ایرانیان حق انتخاب دارند ما اقلیت ارمنه هم ایرانی هستیم و برای دفاع مشروطه تلفات زیادی دادیم بیشتر از اسامی یفرم خان کری و میرزا مسرور خان اسامی دیگران را نمیرم ما اقلیت دینی و مذهبی هستیم و گرفتارهای مخصوصی داریم که باید توسط نماینده خود بحضور اعلیحضرت همایونی و دولت برسائیم از این جهت این پیشنهاد را کردم و از آقای وزیر محترم کشور و آقای مخبر هم تقاضا کردم که قبول بفرمائید ولی چون آن پیشنهاد دیگر که بنده امضا کرده بودم تصویب شد این پیشنهاد را پس میگیرم.

رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت میشود.

پیشنهاد آقای دکتر متین دفتری بشرح ذیل قرائت شد (پیشنهاد میکنم در ماده واحده پیشنهادی دولت دراجع باصلاح قانون انتخابات مجلس سنا اصلاحات

زیر بعمل آید: ۱ - بجای جمله ۲ ماده پنج برابر منسکور در ماده ۱۶ نظامنامه انتخابات مجلس سنا راجع بمنتخبین تهران یک برابر تعدیل میشود و انتخابات تهران یکدرجه و مستقیم خواهد بود ۲ - در انتخابات درجه اول کسانی که واجد شرایط انتخاب شدن هستند باستانی وزیران و معاونین وزارتخانهها و استانداران و فرمانداران ملزم نخواهند بود از شغل دولتی یا ملی خود استعفا دهند (الخ عین عبارت لایحه)

رئیس - چون باید قسمت بقسمت رای گرفت. جداگانه توضیح بدهید چون مجموع نمیشود رای گرفت.

دکتر متین دفتری - بنده این پیشنهاد را در موقعی که اصل قانون سنا مطرح بود داده بودم متأسفانه پیشنهاد در آنوقت خوانده نشد و دلیل بنده هم در این پیشنهاد این است که علت این که در ولایات در استانها قائل بدو درجه شده اند یک منطقی دارد برای اینکه استانها تشکیل میشوند از نقاط متعدد که هر کدام یک حوزه انتخاباتی هستند حوزه های فرعی هستند و یک واحد نیستند مثلاً در آذربایجان که باید دو نفر نماینده سناتور بمجلس سنا بفرستند اینها ناچار هستند از حوزه های مختلف آذربایجان بیایند بتبریز و دو نفر خودشان را معین بکنند اما تهران شهر تهران یک واحد است تعداد پانزده نفر نماینده برای تهران قائل شده اند دیگر دو درجه کردن بنظر بنده مورد ندارد و اگر مستقیم باشد بنظر بنده بهتر است خصوصاً که یکی از ولایات تهران را حالا تقسیم اقلیتها کردید چه طور میتوانید دو درجه انتخاب کنید باید یکدرجه باشد که شامل آنها هم باشد مواز موقع استفاده میکنم و عرض میکنم بنده راجع باقلیتها کاملاً موافق هستم که حشمان محفوظ باشد در قانون اما نمیدانم چه طور آمده آید از طهران یک نفر میگنارید برای اقلیتها در صورتیکه ارمنه آذربایجان هم باید شرکت کنند و چه طور بیایند تهران رای بدهند.

رئیس - آقای نورالدین امامی مخالفید؟
نورالدین امامی - خیر موافقم.
رئیس - آقای کشاورز صدر مخالفید؟
کشاورز صدر - بله بنده مخالفم و عقیده ام اینست که نیاستی بین انتخابات مرکز و انتخابات ولایات در طرز انتخاب تفاوتی باشد و منطق ندارد و بنظر بنده اگر در طهران دو درجه ای باشد وقت بیشتر میشود و بیشتر وسائل فراهم است و اشخاصی که در درجه اول انتخاب میشوند آنها را تا آنگاه تر از اشخاصی هستند که در درجه دوم پشیمان میشوند (دکتر متین دفتری - بهتر دسته بندی میکنند) و آنها بهتر میتوانند مثلاً بین یک آدم باسواری که ابتدائی را خوانده است و میآید رای میدهد تشخیص او با تشخیص آقای دکتر متین دفتری که در درجه دوم انتخاب میشوند و میآیند دور هم نشینند و یک نفر را انتخاب میکنند حتماً فرق دارد بنابر این از این جهت و از این لحاظ بین ولایات و تهران نباید تفاوتی قائل شد و همچنین از حیث اینکه تهران هم حومه دارد حتی در تهران هم بنده معتقدم که در مجلات جداگانه اگر مقدور بود که نمایندگان گانشان را انتخاب میکردند بهتر استفاده میکردند یعنی ناحیه یک و دو و سه هر کدام بمقدار خودشان ده نفر

دارد ما پانزده وزیر و ده استاندار داریم اگر اینها بنا باشد کاندیدا بشوند و مسلماً شانس پیشرفت هم دارند دیگر برای ملت ایران چیزی باقی نمیمانند (صحیح است) این است که بنده پیشنهاد کردم که وزراء و معاونین وزارتخانهها و استانداران مستثنی باشند اینها اگر کاندید و کالت مجلس سنا هستند از شغل خودشان استعفاء کنند چون در مبارزه انتخاباتی باید شرایط مساوی باشد باید همه هم زور باشند با کسی که پشت میز وزارت نشسته است مبارزه نمیشود کرد (صحیح است).

رئیس - آقای دهقان (گفته شد نیستند) آقای کشاورز صدر مخالفید؟

کشاورز صدر - بنده مخالف هستم. بنده عرض میکنم که اگر بنا است کسی که شاغل مقامی نباشد و انتخاب بشود بنظر بنده مشاغل حساس تری از وزارت هم هست که اینها خدای نخواستند اگر بخواهند سوء استفاده از آن مقام بکنند بهتر میتوانند استفاده بکنند رؤسای بانکها شهردارها، استادان رئیس دانشکاهرا ممکن است تحت تأثیر قرار بدهند (اردلان - استاد چه کار میتواند بکند؟) بنابر این بنظر بنده آن درجه اول اشخاصی که انتخاب میشوند آنها بقدری باید رشد داشته باشند که تحت تأثیر وزیر و اشخاص صاحب مشاغل قرار نگیرند و این نظری که آقا فرمودند وزیر که نمیتواند در عین حال هم وکیل مجلس سنا باشد و هم وزیر باشد بنابر این اگر گرفت بمجلس محلس را خالی میکنند برای شخص دیگری و آن کسی که داوطلب است میآید آنجا و کسانی که انتخاب میشوند در درجه اول البته کسانی هستند که سه دوره و کالت کرده اند سابقه وزارت دارند این اشخاص تحت تأثیر یک وزیر که کاندید باشد نمیروند و این نظریه درست نیست.

دکتر متین دفتری - بنده فرمانداران و شهردارها را هم اضافه میکنم.

رئیس - آقای دکتر اعتبار.

دکتر اعتبار - بنده چون توضیح مختصری دارم در همین جا عرض میکنم اینکه آقای کشاورز صدر فرمودند که نمیتواند هم وزیر باشند و هم عضو سنا باشند در قانون مجلس سنا یک ماده ای هست که افتخاراً میتوانند مشاغل را قبول کنند بقیه بنده پیشنهاد آقای دکتر متین دفتری بسیار سورد است و خیال میکنم رای دادش لازم باشد.

رئیس - مجدداً قرائت میشود باصلاحی که شده آقایان توجه بفرمائید که رای گرفته میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

در انتخابات درجه اول کسانی که دارای مشاغل دولتی هستند باستانی وزیران و معاونین وزارتخانهها و استانداران و فرمانداران و شهردارها ملزم نخواهند بود از شغل دولتی یا ملی خود استعفا دهند.

رئیس - رای گرفته میشود باین پیشنهاد آقایانی که موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد. (پیشنهاد دیگری قرائت میشود)

(قسمت سوم پیشنهاد آقای دکتر متین دفتری بشرح زیر قرائت شد)

و این جمله باده اضافه شود نمایندگان مجلس سنا که افتخاراً شغلی قبول کنند حق ندارند برای آن

شغل بهیچ عنوان حقوق و فوق العاده یا انعام وغیره قبول کنند.

رئیس - این مورد ندارد.

دکتر متین دفتری - بنده چون قسمت دوم پیشنهاد تصویب شد این قسمت را مسترد میدارم.

رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت میشود.

(پیشنهاد آقای قبادیان بشرح زیر قرائت شد)

اینجناب پیشنهاد میکنم ماده واحده اضافه شود اشخاصیکه دودوره بنمایندگی مجلس شورای ملی و یک دوره بنمایندگی مجلس مؤسسان انتخاب شده اند حق دارند که در مجلس سنا انتخاب شوند.

رئیس - آقای قبادیان.

قبادیان - بنده خیال میکنم که یک قدری در این قانون مجلس سنا یک حق سلب شده است و در کمیسیون کشور هم قبلاً اینطور قرار شد اشخاصی که دودوره بنمایندگی مجلس شورای ملی انتخاب شده اند در این مجلس سنا هم شرکت بکنند متأسفانه در این کمیسیون اخیر این را سه دوره کرده اند بعضیها هستند که هم جوهر خدمت کرده اند نسبت بمملکت علاقمند هستند این دلیل ندارد برای اینکه آقایان دلشان نخواستند است... حق قانونی آنها را بدون جهت و سبب سلب کرده و محروم بکنند بنده برای این که نظر کمیسیون هم تأمین شده باشد و برای اینکه نظر خود من هم تأمین بشود پیشنهاد کردم اشخاصی که دو دوره بنمایندگی مجلس شورای ملی انتخاب شده اند و یک دوره هم بنمایندگی مجلس مؤسسان انتخاب شده اند اینها حق داشته باشند کدر مجلس سنا شرکت کنند این یک حق مسلمی است و دولت نباید جلوا این حق را بگیرد و ضایع کند (آشتیانی زاده - شما یک دوره اش کید ماموافت میکنم و رای میدهم) (خنده نمایندگان) بنده استدعا میکنم که جناب آقای وزیر کشور این پیشنهاد بنده را قبول بفرمائید.

رئیس - آقای محمد علی مسعودی مخالفید؟
محمد علی مسعودی - اصولاً تشکیل مجلس سنا و انتخاب سناتور ها آقای قبادیان توجه بفرمائید این شراطی را که قائل شدند در مورد و کلاهی مجلس بنظر بنده ارفاق شده یعنی کسانی که سه دوره وکیل مجلس باشند بنظر بنده کم است باید بشود پنج دوره دلیلش را عرض میکنم اگر چه این پیشنهاد جنابعالی شاید برفع بنده و امثال بنده باشد که یک دوره یا دو دوره وکیل شده ایم (یک نفر از نمایندگان - پس قانونی نرسیده آید) خوب پس قانونی که بنده برسم از این دو دوره میتوانم استفاده کنم وقتی که میآیند و میگویند وزراء و استانداران و سفراء کبار میتوانند انتخاب شوند اینها یک مراحل را طی کرده اند که ۲۵ سال طول کشیده است این که آقای پیشنهاد میکند یک کسی را که ده روز آمده در مجلس مؤسسان این حق داشته باشد وکیل مجلس سنا بشود یا کسی که دو دوره وکیل مجلس شورای ملی بوده این ظلم فاحشی است و بنظر بنده صحیح نیست و پیشنهاد خودتان را مسترد بفرمائید و پنج دوره پیشنهاد بفرمائید بنده موافق پنج دوره هستم.

رئیس - آقای وزیر کشور.

وزیر کشور - عرض کنم که آقای قبادیان فرمودند که یک عده ای را ما از حق قانونی خودشان

محروم کردیم (قبادیان - قانونی نگفتم - حق خودشان گفتیم) باید تصدیق بفرمائید که حق قانونی حقی است که یک قانونی آنرا تصویب کند و قتی تصویب شد و طبق آن قانون جنابعالی و بنده و دیگران یک حق پیدا میکنیم چه قانون اساسی باشد چه قانون دیگر این که این جا نوشته شده است و ملاحظه بفرمائید که یک اشخاص معینی با شرایط معین انتخاب شوند برای این است که از تجربیات آنها استفاده بشود برای مملکت والا اگر کسی که یک دوره یاد آورده بنمایندگی مجلس شورای ملی انتخاب شده بیاید بمجلس سنا این درست نیست این است که از جنابعالی خواهش میکنم پیشنهاد خودتان را مسترد بفرمائید.

رئیس - آقای کشاورز صدر موافقت؟

کشاورز صدر - مخالفم.

رئیس - آقای دکتر اعتبار مخالفم؟

دکتر اعتبار - مخالفم.

رئیس - آقای حاذقی موافقت؟

حاذقی - مخالفم.

رئیس - آقای معتمد دماوانلی مخالفم؟

معتمد دماوانلی - مخالفم.

رئیس - آقای رحیمیان.

رحیمیان - بنده موافقم - بنده خودم پیشنهاد داده ام دو دوره ولی پیشنهاد رایکدوره میکنم اگر موافق باشند دودوره و الا همان پیشنهاد بنده یکدوره بموقع خود مطرح خواهد شد ولی یک چیزی را میخواستم عرض کنم در اینجا نوشته شده که کسانی که وزیر شده اند یا بمقام وزارت و سفارت کبری یا استانداری رسیده اند الی آخر یک نفر که پنج روز وزیر شده یا یک استانداری که برای ده روز با استانداری تعیین میشود چه طور میشود که این استاندار یا وزیر انتخاب بشود ولی یک نفر وکیل مجلس شورای ملی از اینکه دو دوره یا یک دوره سابقه داشته باشد او انتخاب نشود و بنده هر چه فکر میکنم چیزی سرد نمیاورم مگر اینکه آقای وزیر کشور صراحتاً این را بفرمائید این بدون یک نظر خاصی نیست و الا ما می بینم که طرز وزیر شدن یا استاندار شدن این فقط برای اینکه یک نفر را بیآورند برای پنج روز با استانداری که برای مجلس سنا انتخاب شود و یک نفر وکیل مجلس شورای ملی انتخاب نشود این چه خاصی دارد و گذشته از اینهم بنمایندگان مجلس که یکدوره وکیل شده اند واقعا یک توهین بزرگی شده میدانم و بنده که این توهین را نسبت بخودشان قبول نمیکند یا نمیکند بنا بر این پیشنهاد میکنم که آقای قبادیان قسمت مربوط بمجلس مؤسسان را پس بگیرند و یا یکدوره بکنند یا همان دودوره باشد.

رئیس - آقای وزیر کشور.

وزیر کشور - عرض کنم که آقای رحیمیان توجه بفرمائید جنابعالی نسبت بتمام افراد این مملکت از صدر تا ذیل یک سوء ظنی دارید (رحیمیان - شا چرا بما سوء ظن دارید؟) جنابعالی خودتان را وطن پرست میدانید ما فوق همه و دیگران را نمایانند و انحصار بخودتان میدانید (رحیمیان - من انحصار بخود نمیدهم آقای رئیس من اجازه نمیدهم یک وزیر اینطور بوکیل توهین کند) در این مملکت اشخاصی هستند که خدمت کرده اند (رحیمیان - بله همه اش برای این بوده است که صال نفت اند)

رئیس - آقای وزیر کشور.

وزیر کشور - عرض کنم که آقای قبادیان فرمودند که یک عده ای را ما از حق قانونی خودشان

شغل بهیچ عنوان حقوق و فوق العاده یا انعام وغیره قبول کنند.

رئیس - این مورد ندارد.

دکتر متین دفتری - بنده چون قسمت دوم پیشنهاد تصویب شد این قسمت را مسترد میدارم.

رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت میشود.

(پیشنهاد آقای قبادیان بشرح زیر قرائت شد)

بمحل دیگر بشابه يك امر عادی است و يك كوپه فاصله است این دو تا سوم این است که از اول قانون تا آخر آن متحدالشکل ارادی دادن و رأی گرفتن و تعرفه گرفتن را بطوری شما مشخص کردید که همه اش يك واحد مرکزی است و همه اش شعب او را ایجاد میکند اگر خواستند قسمت بندی بکنند اساساً باید يك قانونی از اول نوشته شود که مناسب باشد برای این مقصود و علاوه بر این ملاحظه بفرمائید که اهمیت شهر تهران بر کزیت آن است و الا اگر خواستند شهر تهران را تقسیم بمحلات و نواحی بکنند آنوقت آنقدر اجامی که صلاحیت مرکزیت داشته باشد در او مورد رعایت نیست از این جهت بنده تصور میکنم که اگر تجدید نظر بکنند آقای ملک پیشنهادشان را مسترد خواهند داشت و احد اقلش اینست که عملی نیست بقیه بنده .

دکتر عبده - بنده اخطار نظامنامه ای دارم بر طبق ماده ۱۲۰ که مربوط باین موارد نیست .

ملک مدنی - چرا مربوط است .

رئیس - مربوط است برای اینکه در همین ماده آمده اند ۵ مقابل را دو مقابل کرده اند ایشان هم میفرمایند تقسیم بشود آقای دکتر متین دفتری موافقت یا مخالف ؟

دکتر متین دفتری - بنده مخالفم .

رئیس - مخالف صحبت کرد دیگر موافقتی نیست ؟

کشاورز صدر - اجازه میفرمائید بنده موافقت نقض کارهای ماهین است که باید هر کس را در حدود خودش مالک مقدرات خودش کرد و اینجا جناب آقای رئیس میفرمایند که هر موردی مربوط است بانه بسته بنظر مقام ریاست است و بنده معتقدم که نباید کسی از آن پائین بگوید مربوط نیست یا هست چون اخطار نظامنامه ای بی احترامی بمقام ریاست است بنا بر این خود مقام ریاست توجه میفرمایند (دکتر عبده - تقنین بفرمائید آقای کشاورز صدر) بنده معتقدم که خود مقام ریاست کاملاً دقیق هستند و توجه دارند و اقتضای آنست که آقایان اینقدر شلوغ کنند در يك کاری و این پیشنهادی که آقای ملک فرمودند در محلات تهران هم در انجمن شهرداری از خودشان انتخاب میشوند باید سر نوشت محلات را خود آنها تعیین کنند این نظر مورد توجه بوده از بندگان اعلی حضرت همایونی گرفته تا کوچکترین فرد بناء علیهذا با این امر نباید مخالفت کرد و خود آقای رضوی هم بنده کمان میکنم با این قضیه مخالف نباشند .

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای ملک مدنی آقایانیکه موافقت قیام کنند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد .

دکتر فلسفی - تصویب شد .

دکتر بقائی - تردید شد .

رئیس - بعداً بلند شدند و معلوم نشد دوباره رأی بگیریم چون مشکوک شد رأی گرفته میشود باین پیشنهاد همان اول بلند شویده و دانه بلند نشود آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد پیشنهاد دیگر قرائت میشود .

(پیشنهاد آقای رحیمیان بشرح زیر قرائت گردید)

پیشنهاد میکنم تبصره زیر اضافه شود .

کسانیکه يك دوره سابقه و کالت مجلس شورای ملی را دارند میتوانند در مجلس سنا انتخاب شوند .

رئیس - وقتی که دو دوره در خدمت بطریق اولی يك دوره هم نباشد .

رحیمیان - جناب آقای رئیس يك دوره که میشود .

دکتر بقائی - این استدلال صحیح نیست جناب آقای رئیس .

رئیس - کاملاً صحیح است مطابق آئین نامه تشخیص با من است پیشنهاد دیگر قرائت میشود .

(پیشنهاد دیگر آقای رحیمیان بشرح زیر قرائت شد)

تبصره ذیل در ماده ۱۰ نظامنامه اضافه شود کسانیکه لااقل ۵ مرتبه بمقام وزارت یا استانداری رسیده باشند و حداً ۱۰ سال سابقه وزارت یا استانداری داشته باشند .

رئیس - آقای رحیمیان بفرمائید توضیح بدهید ولی نمیشود رأی گرفت پیشنهاد مربوط باین سه ماده باید باشد .

رحیمیان - اگر رأی نمیگیرید چه توضیحی بدم ، حالا صحبت را بکنم آقای وزیر کشور میفرمایند سو عظم دارم آخر يك استانداری که پنج روز استاندار باشد چطور میشود اقل چیزی در اینجا تعیین کنید دو سال سه سال ۵ سال يك چیزی خودتان معین کنید بنده صرف نظر میکنم .

دهقان - یکسال .

رئیس - پیشنهاد دیگر قرائت میشود .

(پیشنهاد آقای ابوالحسن رضوی بشرح زیر قرائت شد) بنده پیشنهاد میکنم که برای استانداران و سفرا نیز ۲۰ سال سابقه خدمت منظور و رعایت شود .

رئیس - این هم شبیه پیشنهاد آقای رحیمیان است .

ابوالحسن رضوی - این يك تفاوت دارد بامال آقای رحیمیان ، مربوط به تبصره است قربان هستند در آن قانون .

رضوی - بنده سلب شرایطه که نمیکند اجازه بفرمائید که توضیح بدم .

رئیس - توضیح بدهید اما رأی نمیگیرم .

ابوالحسن رضوی - عرض کنم آقایان وزراء بحکم اینکه زمامدار مملکت میشوند بلاخره در تمام شئون کشور بصیرت پیدا میکنند البته یکروز در روز وزارت کافی است که آنها صلاحیت برای این قسمت داشته باشند اما آقایان استاندارها که احیاناً برای یکجهت خاصی يك سیاست خاصی دو روز ۵ روز استاندار میشوند چه معنی دارد اینها يك رجعانی داشته باشند با نماینده مجلس شورای ملی برای استاندار هیچ سابقه خدمتی هیچگونه مدتی در نظر نیست بنده تصور میکنم باینکه اگر يك استاندار یا يك سفیر حسابی رانگاه کنیم اینها قطعاً ۲۰ سال سابقه خدمت دارند مجال است که يك استاندار حسابی که روی يك اصولی استاندار شده باشد ۲۰ سال سابقه خدمت نداشته باشد و يك اشخاصیکه ۴ روز آمده باشند سر کار بنده معتقدم که مجلس شورای ملی رضایت ندهد که يك اشخاص عزیز بیجهت خود بخود

دارای يك امتیازاتی باشند نسبت تمام تشکیلات دیگر مملکت (صحیح است.)

رئیس - پیشنهاد دیگر قرائت میشود .

رحیمیان - جناب آقای رئیس تکلیف پیشنهاد بنده و آقای رضوی چه شد ؟

رئیس - همینکه عرض کردم رأی گرفته نمیشود (پیشنهاد آقای دماوندی بشرح زیر قرائت شد) ریاست محترم مجلس شورای ملی جمله زیر را بستم آخر بند ۳ از ماده واحده اضافه مینمایم و هیچیک از نمایندگان مجلس سنا نمیتوانند افتخاراً عهده دار مشاغل دولتی یا مؤسساتی که بسرمایه دولت اداره میشود گردند .

رئیس - این مربوط بماده سوم نبود ، حالا بفرمائید توضیح بدهید .

معمد دماوندی - اتفاقاً این همان پیشنهادی بود که قبلاً عرض کرده بودم و با این که مربوط بود بقسمت آخر این ماده واحده ایکه دولت بعنوان اصلاح تقدیم کرده معیناً آقای رئیس فرمودند که وارد نیست بعد کدو مرتبه مراجعه کردند فرمودند وارد است بنده اضافه کردم که بیهوده من الوجوه یک نفر سناتور حق نداشته باشد يك شغل دولتی افتخاراً عهده دار شود زیرا مقام دولتی اعم از افتخاری یا غیر افتخاری دارای مسئولیت است و مشاغل دولتی را یا مشاغل مؤسساتیکه با سرمایه دولت اداره میشوند دارای يك مسئولیتهاست است اگر يك کسی رئیس بانک ملی شد و اختلاس کرد چه جور میشود از او بازخواست کرد بنا بر این معنی ندارد وقتی یکمده ای که میآیند بمجلس سنا و بعنوان يك سناتور می نشینند اگر واقعاً آنها خودشان را آنقدر واجد شرایط میدانند که بدر آنکار میخورند خوب صرف نظر بکنند از نمایندگی سنا بنده تقاضا میکنم آقایان توجه بفرمایند و باین پیشنهاد رأی بدهند زیرا این نقض غرض است .

دهقان - بنده مخالفم .

رئیس - بفرمائید .

دهقان - آقای معتمد دماوندی سفسطه ای درست کردند که اگر یکی سناتور باشد و بعد هم برود رئیس بانک ملی بشود و اختلاسی بکند چکار بکنند خوب مثل اینکه يك سناتور برود جنایتی بکند سلب مصونیت ارزش میکنند کاری ندارد خوب بسیاری از نمایندگان هم الان هستند که با داشتن وظیفه نمایندگی استاد هم هستند ولی موظف نیستند آن سناتور هم این حق را دارد که اگر يك کار مهم دولتی از لحاظ تجربه و سابقه بهش دارند افتخاراً بتوانند قبول بکنند و ما در قانونی که تصویب کردیم این را تصویب کردیم که سناتور افتخاراً حق داشته باشد که مشاغل دولتی را قبول کند .

دماوندی - توجه فرمودید يك سناتور برود وزیر بشود يك سناتور برود رئیس بانک بشود

رئیس - آقای دکتر عبده .

دکتر عبده - با اینکه معتمد دماوندی نسبت ببنده بی لطفی فرمودند بنده با پیشنهاد ایشان موافقت (دماوندی - معذرت میخواهم) عرض میکنم که با اعتقاد بنده شغل سناتوری مستلزم انجام يك وظایف بسیار سنگینی است عین همان وظایفی که ما در مجلس شورای ملی داریم همین وظایف را سناتور در مجلس سنا خواهند داشت و انجام این وظایف ایجاب میکند

که آنها بشغل دیگری اشتغال نداشته باشند برای اینکه اگر سناتور در عین حال اشتغال بشغل دیگری داشته باشد از قبیل وزارت یا شغل دیگر نتیجه یکی از این دو یا هر دو شغل را بد انجام خواهد داد بنا بر این با اعتقاد بنده اصل کلی این باید باشد که شغل سناتور با مشاغل دیگر جمع نمیتواند بشود سناتور وزیر نمیتواند بشود مگر اینکه استعفا بدهد از شغل سناتوری و علاوه از لحاظ وحدت شرایطی که باید بین وکلا و سناتورها برقرار باشد همانطور که امروز وکیل مجلس نمیتواند وزیر بشود سناتور هم مادامیکه اشتغال دارد بشغل سناتوری نمیتواند وزیر شود (صحیح است) اما اگر منظور از آن ماده ای که در آئین نامه سنا پیش بینی شده است آنطوری که آقای دکتر طاهری بطور خصوصی فرمودند اینست که سناتور بطور موقت مأموریتی داده شود آن اشکالی ندارد و بنده میگویم که مانعی ندارد نه از برای وکلای مجلس و نه از برای وکلای سنا شغل موقت ، و الا اشتغال بشغل دائم با احراز مقام سناتوری و وکالت مجلس بنظر بنده منافات دارد بنا بر این بنده موافقت با پیشنهاد آقای معتمد دماوندی .

معمد دماوندی - متشکرم و معذرت هم میخواهم .

وزیر کشور - اجازه میفرمائید ؟

رئیس - بفرمائید .

وزیر کشور - عرض کنم قانونی که اینجا آورده شده خدمت آقایان البته باید با مفاد قانون اساسی تطبیق بکنند ما هیچ چیزی بر خلاف قانون اساسی نمیگوئیم در قانون اساسی گفته شده که يك نفر وکیل نمیتواند در عین حال وزیر بشود و وزیر هم نمیتواند وکیل بشود اگر چنین نظری داشته باشیم درست برخلاف قانون اساسی است و بیهوده من الوجوه نظر دولت این نیست و بنده بجناب عالی عرض میکنم که چنین نظری نداشته و مقصود این است که اگر سناتوری باشد از نقطه نظر بین المللی يك شخصیتی داشته باشد که از افکار او وحدت او ما بتوانیم استفاده کنیم بتوانند او را بفرستند بطور موقت و منظور این نیست که يك سناتوری در عین حال هم وزیر باشد و هم سناتور

معمد دماوندی - باید رأی بگیریم .

دکتر عبده - دیگر روشن شد موضوع .

وزیر کشور - با این توضیحی که بنده دادم رأی بگیریم .

رئیس - رأی گرفته میشود پیشنهاد آقای معتمد دماوندی .

مخبر - باید يك اصلاحی بشود در این ماده که اگر يك مأموریت موقت و فوق العاده ای پیدا شد مازمی ندارد .

رئیس - رأی میکنیم آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد پیشنهاد دیگر قرائت میشود .

(پیشنهاد آقای سلطانی بشرح زیر قرائت گردید)

پیشنهاد میکنم سناتور منتخبه هر استان یا شهرستانها لااقل دوسال در یکی از آن نقاط منتخبه ساکن باشد .

رئیس - آقای سلطانی بفرمائید .

سلطانی - متأسفانه بنا ب تجربه گذشته تهران همیشه نظر خودش را بشهرستانها تحمیل میکند باین جهت بنده پیشنهاد کردم کسانیکه میخواهند سناتور باشند باید لااقل ۲ سال در آن محل ساکن باشند و حتی بنده پیشنهاد دیگری کرده بودم که نسبت باستان و شهرستانی که انتخاب میشوند يك کتابی راجع باوضاع و احوال اقتصادی و سیاسی و تاریخی و جغرافیائی آن استان بنویسند برای اینکه صلاحیت آنها مجرز شود متأسفانه این را جناب آقای رئیس وارد ندانستند و مطرح نشد ولی بنده استدعا میکنم آقایان توجه بفرمائید راجع باین موضوع و اجازه بفرمائید که نسبت باستان و شهرستانها از طرف تهران تعیینی نشود (صحیح است)

رئیس - آقای دکتر عبده .

دکتر عبده - پیشنهاد آقای سلطانی مبنی بر این که داوطلبان وکالت در مجلس سنا بایستی دوسال لااقل در حوزه مربوطه ساکن باشند متأسفانه بنظر بنده صحیح نیست برای اینکه بطوریکه در آئین نامه ملاحظه میفرمائید برای مجموع شهرستانها ۱۵ نفر نماینده پیش بینی شده که این ۱۵ نفر تقسیم میشود بین نواحی مختلف کشور این ۱۵ نفر را وقتی شما تقسیم بندی بکنید قسمت های مختلف برای چندین شهرستان شما میتواند يك نفر را فقط در نظر بگیرید و این پیشنهادی که میفرمائید محلی باشد منتسب باستان باشد تقسیم بندی کرده روی استان نیست برای اینکه ممکن است بعضی از مناطقی که واقع شده در يك حوزه انتخاباتی جزو يك حوزه انتخاباتی دیگر است و بعضی از مناطق جزو استان دیگر است بنا بر این عملی نیست که شما میگوئید بطور قطع در حوزه معینی ساکن باشد از این هم بگذریم اساساً بنده میخواهم توجه آقای سلطانی و هم بنظر نمایندگان محترم را باین نکته جلب کنم که يك وقتی يك انتخاباتی بمنظور تأمین منافع محلی میشود مثل انتخابات انجمن شهر باید این کسی که انتخاب میشود محلی باشد وقتی است که آنکسی که انتخاب میشود مظهر و نماینده کشور است يك سناتور که روی مقضیات انتخاب میشود این نماینده منافع حوزه خاصی نیست این نماینده قاطبه ملت ایران است و نماینده منافع عموم ایرانیان است علاوه از این هم بگذریم از لحاظ عملی بودن هم خیال میکنم پیشنهاد جناب عالی مورد اشکال است برای اینکه در اغلب حوزه ها بقدر کافی کاندید پیدا نمیکند با آن شرایطی که در آئین نامه در نظر گرفته شده و دچار اشکال میشود بنا بر این با احترامی که با آقای سلطانی دارم استدعا دارم از این پیشنهاد صرف نظر بفرمائید

رئیس - آقای نبوی

نبوی - بنده خیال میکنم پیشنهاد جناب آقای سلطانی پیشنهادی است که منافع ایالات و ولایات را تأمین خواهد نمود مطابق قانون اساسی و آئین نامه قسمت عمده سناتورها و اعضاء مجلس سنا از تهران انتخاب خواهند شد و اینها مردمان وارد و مطلعی خواهند بود ولی مردمی که در شهرستانها اقامت دارند این ها نمیتوانند که در تمام مسائل وارد باشند ولی این اشکالی که جناب آقای دکتر عبده فرمودند در طرز انتخاب بنظر من منافی با پیشنهاد آقای سلطانی نیست برای اینکه منظور ایشان این است که باید در حوزه انتخابی دو سال ساکن باشد (صحیح است) و فقط از ایشان استدعا میکنم که عبارت را اصلاح کنند وقتی در حوزه انتخابی دو سال مقیم بودند منظور حضرتعالی را تأمین خواهند نمود نظر ایشان این نیست که سایر شرایط انتخابات رعایت نشود . البته سایر شرایطی که در قانون هست باید حائز باشند مضافاً باینکه این شرط که دو سال در محل بوده باشد اضافه شود و کسانیکه در ولایات انتخاب میشوند این شرط را دارا باشند من این شرط را مفید بحال مردم ولایات میدانم .

رئیس - آقای وزیر کشور .

وزیر کشور - عرض کنم که بنده استدعا میکنم بخواه آئین که آقای دکتر عبده خواندند ، البته بنده نظر دخالت در کار های داخلی بمجلس ندارم ولی همینطور که مقام ریاست فرمودند ، این موادی را که بنده پیشنهاد کردم در حدود این مواد هر پیشنهادی که آقایان بفرمایند بنده موافقت میکنم ولی این پیشنهادی که جناب عالی فرمودید با اینمواد ارتباطی ندارد و آئین نامه ما را بهم میزند و مطابق این جدول بنده متأسفم که نمیتوانم قبول کنم .

سزاوار (مخبر) اجازه میفرمائید .

رئیس - بفرمائید .

مخبر - نکته بی که قابل توجه است اینست که اگر این لایحه را قرائت کنند و مطالعه کنند آقای ملاحظه میفرمایند در اغلب شهرستانها اشخاصی که واجد شرایط باشند نیستند بنا بر این حضرتعالی پیشنهاد خودتان را مسترد بفرمائید .

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای سلطانی آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد . پیشنهاد دیگر قرائت میشود .

(پیشنهاد آقای فولادوند بشرح زیر قرائت گردید)

پیشنهاد میکنم در کلیه شهرستانها کلمه ده برابر مذکور در ماده ۱۶ نظامنامه انتخابات مجلس سنا سه برابر تبدیل و اصلاح شود .

رئیس - بفرمائید .

فولادوند - پیشنهاد من اینست که جناب آقای بین اگر گوش بگیرند ، بنده پیشنهاد اینست

کس مطابق آئین نامه ای که قبلاً تصویب مجلس شورای ملی رسیده است در تهران عده ای را که میخواهند انتخاب بکنند پنج برابر آن معرفی شوند، تعداد این پنج برابر مطابق لایحه فعلی بدو برابر تقبیل داده شده ولی در ولایات رانوشته اند ده برابر. من این را میخواهم عرض کنم که تهران از سی و کیل بازن دو کیل را دارد و این ترتیب میخواهند که آن ۱۵ و کیل را هم از ولایات بگیرند، چرا؟ برای اینکه در ولایات ۱۵ نفر نیست که سفیر وزیر و اینچنین مشاغل داشته باشند. خلاصه تهرانی ها میخواهند آن ۱۵ و کیل ولایات را هم بگیرند اینست که بنده پیشنهاد کردم که ولایات سه برابر باشد و تهران دو برابر. و اصرار هم ندارم، بنده کلیه پیشنهاداتم را تذکر میدهم میخواهم قبول بکنید یا نکنید، بنده میخواهم عرض بکنم که در بروجرد پنج وزیر از کجا می آیند پیدا بکنید، جز اینکه وزیر و سفیری را میخواهند با آنجا تحویل کنند. (صحیح است) شامدر شامرو ده وزیر از کجا پیدا میکنند؟

رئیس - آقای رضوی .

ابوالحسن رضوی - بنده از روی اصولی که امروز در مجلس باماده ۱۲۰ برگذار شد که بطور کلی این پیشنهادها محل ورود دارد یا نه؟ نمیدانم ولی علاوه بر آنهم رویه مرته با این تشکیلات ده برابر مجالی شده است از برای اینکه تمام افراد و اعضای استان را بشود در موضوع انتخابات سنا شرکت داد. حسابش را وقتی میکنم اگر بنا بشود عددی باید پائین رویه مرته باید انتخابات را یکدرجه می قرارداد که تمام استان در آن واحد نتوانند، یک و کیل مجلس سنا انتخاب کنند و اگر بنا بشود اینطور نشود درجه می باشد مجال میخواهند از حیث نفر تا اینکه این نفرات تقسیم بشوند در یک استان که از مجموع اینها در درجه دوم یک نفر سناتور بیرون بیاید، بنابراین بنده تصور میکنم اگر سه برابر بشود رویه مرته و ضعیف انتخابات را در استانها آنطوری که بنده در نظر دارم غیر این قرار میدهد، مگر اینکه دولت موافقت کند که اساساً چند برابر نباشد و همان عده لازمی که برای سناتوری باید انتخاب بشوند در نظر بگیرند، والا ده برابر در استانها ضرورت ندارد.

وزیر کشور - اجازه میفرمائید؟

رئیس - بفرمائید .

وزیر کشور - عرض کنم که آقای فولادوند فرمودند در بروجرد ده نفر پیدا نمیشود منظور از این ترتیب این نیست که بنده نفر در بروجرد بیایند برای بنده یک نفر خواهد بود یا دو نفر (فولادوند - ده نفر واجد شرایط باید باشد تا دو نفر انتخاب شود) جمعی را که برزیم ده نفر میشود، ولی از هر جایی یک نفر یا دو نفر هستند. اما راجع به پیشنهاد آقای سلطانی که رای دادند و تصویب شده چون برای دولت تولید اشکال میکند تقاضا میکنم که لایحه بکمیسیون ارجاع شود تا مطالعه بیشتری بشود .

مخبر - بنده هم تقاضا میکنم لایحه بکمیسیون ارجاع بشود .
بعضی از نمایندگان - قانون کار مطرح شود .
۵ - تقدیم یک فقره لایحه راجع با املاک و اگذاری از طرف آقای وزیر دارائی بقیه یک فوریت

رئیس - قانون کار گزارش آمده است، آقای وزیر دارائی فرمایشی دارید؟ بفرمائید .
گلشائیان (وزیر دارائی) - آقایان مسیوق هستند که در شهریور ۱۳۲۰ اعلیحضرت فقید کلیه املاک و مستغلات خودشان را بدولت واگذار کردند که بمصارف خیریه برسد و بعد هم چون راجع باین املاک یک دعوی بود قانونی گذشت که در یک محکمه خاصی نسبت باین دعوی رسیدگی شود ولی نظر این بود بعد از اینکه این املاک تکلیفش روشن شد، همان منظوری را که نسبت باین املاک داشتند انجام شود (یک نفر از نمایندگان - دیگر املاکی نمانده همه اش را برده اند) بنده نمیخواهم عرض کرده باشم این تذکری که ایشان دادند شاید یک قسمت هم شده باشد، بهر صورت در نظر گرفته شده است که یک ماده واحده می باقید یک فوریت بمجلس پیشنهاد شود که این املاک مجدداً با اعلیحضرت همایونی واگذار شود، بشرط اینکه موقوفه باشد (صحیح است) البته این املاک یک قسمتی هست که تکلیفش روشن شده است از نظر اینکه یا اعتراض نشده، یا بعد از ششماه اعتراض شده است و حکم بر له دولت صادر شده است آنها بطور قطع فعلاً واگذار میشود . نسبت باملاکی که هنوز تکلیف آنها در دعوی روشن نشده بتدریجی که احکام از محکمه صادر شد و حق اشخاص مسلم شد با اشخاص واگذار میشود اگر مسلم شد که مال دولت است که این املاک هم مثل سایر املاکی که واگذار میشود . واگذار میگردد، البته یک قسمت هم راجع بمستغلات و ابنیه ای بوده است که در اختیار ادارات دولتی هست البته این قسمت را موافقت فرمودند که در اختیار ادارات دولتی باقی بماند و مجاناً ادارات دولتی استفاده بکنند . (صحیح است)

رئیس - لایحه یک فوریت دارد و فرائت میشود .

(شرح زیر فرائت شد)

مجلس شورای ملی چنانکه خاطر نمایندگان محترم مستحضراست در ۲۰ شهریور ماه ۱۳۲۰ اعلیحضرت فقید کلیه املاک و مستغلات خریداری خود را بدولت واگذار نمودند که بمصارف خیریه برسد و چون نسبت باین املاک اشخاص ادعاهائی داشتند قانونی در ۲۲ خرداد ۱۳۲۱ از مجلس شورای ملی گذشت که اشخاصی که دعوی دارند در ظرف مدت ششماه در محکمه حاضر و بمحکمه عادی املاک و اگذاری مراجعه نمایند چون منظوری که از واگذاری املاک مزبور برای مصرف خیریه بوده در این مدت انجام نشده بنا بر این در نظر گرفته شد، املاکی که نسبت بانها اقدامی نشده یا اگر شده بملکیت قطعی دولت در آمده است مجدداً بملکیت اعلیحضرت همایونی شاهنشاهی واگذار که املاک مذکور را وقف بمصارف خیریه بفرمائید برای این منظور ماده واحده زیر بقید دو فوریت پیشنهاد و استمدای تصویب را دارد .

دکتر اعتبار - بنده اخطار نظامنامه دارم. **رئیس** - بفرمائید .
دکتر اعتبار - از این نظامنامه مجلس شورای ملی گویا یک نسخه فقط خدمت جناب آقای رئیس است و بنده خیال میکنم جناب آقای رئیس فرمودند که بما ندهند برای اینکه فقط خودشان بدانند. وقتی ماده از اخطار را می رسید باید یک نسخه داشته باشیم که بگوئیم .

رئیس - بفرمائید .

نمایندگان - هیچکس نداده اند .
۶ - موقع جلسه آینده - ختم جلسه

رئیس - بلی آن نظامنامه که اصلاح شد ه روز چاپ نشده و به بنده هم نداده اند، زیر چاپ است و بفرمائید داد . گویا فردا تمام میشود . چون یک نفر کم است برای اخذ رأی نسبت بفوریت لایحه و وقت هم تمام شده، جلسه را ختم میکنم . جلسه پس فردا روز سه شنبه خواهد بود فوریت این لایحه و قانون کار در دستور است .

(جلسه نیم ساعت بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

شماره ۶۳۶ د. **روز و دستور جلسه آینده** ۲۸ ر ۱۶ نظر ب ماده ۹۳ آئین نامه داخلی مجلس شورای ملی روز وساعت تشکیل جلسه آئین مجلس شورای ملی دستور آن در روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی درج می شود .
روز تشکیل جلسه آینده - سه شنبه ۱۷ خرداد ماه ۱۳۲۸ ساعت تشکیل جلسه - سه ساعت قبل از ظهر

دستور جلسه :

- ۱ - اخذ رأی نسبت بفوریت لایحه برگشت املاک و اگذاری بملکیت اعلیحضرت همایونی شاهنشاهی برای امور خیریه
- ۲ - طرح پیشنهادی جمعی از آقایان نمایندگان راجع با اجرای گزارش کمیسیونهای بازرگانی و پیشه و هنر و دادگستری مربوط بکاران گرو کارفرمایان
- ۳ - گزارش راجع بآموزش و پرورش اجباری و معانی
- ۴ - گزارش راجع باصلاح قانون دانشگاه
- ۵ - گزارش راجع بمعافیت ماشینهای کشاورزی از عوارض گمرکی
- ۶ - گزارش راجع به مالیه های مستقیم
- ۷ - گزارش راجع باصلاح قانون انتخابات
- ۸ - بودجه سال ۱۳۲۸ کشور
- ۹ - گزارش راجع به تعویض املاک
- ۱۰ - انتخاب دونفر کسری اعضای دیوان معاسبات

اداره دفتر مجلس شورای ملی

شماره ۵۰۳۲-۲۰۴۸
آقای علی اکبر مخلص سردفتر ازدواج و طلاق رودبار دامغان
 نظر باینکه برائز گزارش واصله در مورد ثبت واقعه ازدواج غیرقانونی تحت تعقیب دادرس او دادگاه انتظامی سردفتران قرار گرفته اید وزارت دادگستری طبق ماده ۳۹ قانون دفتر اسناد رسمی شما را از تصدی دفتر ازدواج معلق می نماید.
 وزیر دادگستری

شماره ۵۰۱۴-۴۹۰
آقای محمد علمی اقبلاعی سردفتر ازدواج و طلاق قریه اقبلاق اهر
 نظر باینکه برائز گزارش واصله تحت تعقیب دادگاه انتظامی سردفتران قرار گرفته اید وزارت دادگستری طبق ماده ۳۹ قانون دفتر اسناد رسمی شما را از تصدی دفاتر ازدواج و طلاق معلق مینماید
 وزیر دادگستری

شماره ۵۰۱۶-۲۸۳۴
آقای ابراهیم مرتضوی طباطبائی زواره
 بموجب این ابلاغ دفتر شما را در قصبه زواره اردستان اصفهان برای ثبت ازدواج رسمیت میدهد
 وزیر دادگستری

شماره ۵۰۲۲-۲۸۰۴
آقای غلامعلی سنائی
 بموجب این حکم بسمت سردفتری اسناد رسمی درجه سوم مشهود منصوب میشوید طبق مقررات مشغول انجام وظیفه شوید.
 وزیر دادگستری

شماره ۵۰۳۲-۲۱۹۰
آقای سید جعفر مانعی مهری سردفتر ازدواج و طلاق دهستان گاهماشین سبزوار
 بموجب این ابلاغ استیفاء شما از تصدی دفاتر ازدواج و طلاق پذیرفته میشود.
 وزیر دادگستری

شماره ۵۰۳۰-۲۱۸۸
آقای محمد باقر شریعتی سردفتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق ابدال آباد جام
 نظر باینکه برائز گزارش واصله تحت تعقیب دادگاه انتظامی سردفتران قرار گرفته اید وزارت دادگستری طبق ماده ۳۹ قانون دفتر اسناد رسمی شما را از تصدی دفاتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق معلق مینماید.
 وزیر دادگستری

شماره ۵۰۲۸-۲۶۴۸
آقای علی مقیمی نژاد سردفتر ازدواج سر آسیاب کرمان
 نظر باینکه برائز گزارش واصله تحت تعقیب دادگاه انتظامی سردفتران قرار گرفته اید وزارت دادگستری طبق ماده ۳۹ قانون دفتر اسناد رسمی شما را از تصدی دفتر ازدواج معلق می نماید.
 وزیر دادگستری

شماره ۵۰۰۶-۲۶۹۸
آقای سید حسین ایرانمدار دفتریار درجه اول تهران
 بموجب این حکم بسمت سردفتری اسناد رسمی درجه سوم قم منصوب میشوید طبق مقررات مشغول انجام وظیفه شوید.
 وزیر دادگستری

شماره ۶۱۳۴-۲۷۲۹
آقای محمود ضیائی
 بموجب این ابلاغ دفتر شما را در قریه خایر کلا (جزء دهستان بالانجن شاهی) برای ثبت ازدواج ازدواج رسمیت میدهد.
 وزیر دادگستری

شماره ۵۱۳۸-۲۴۶۴
آقای جعفر الاشتی
 بموجب این حکم بسمت سردفتری اسناد رسمی درجه سوم بلوک سوادکوه منصوب میشوید. طبق مقررات مشغول انجام وظیفه شوید.
 وزیر دادگستری

شماره ۵۰۰۶-۳۰۰۳
آقای سید کاظم امام سردفتر اسناد رسمی شماره ۱۳۶ تهران
 چون بموجب دادنامه قطعی مورخه ۱۳-۳-۲۸ دادگاه بدوی انتظامی سردفتران محکوم بتوبیخ با درج در روزنامه رسمی شده اند لذا اداره کل ثبت بدین وسیله مفاد دادنامه مزبور را در مورد شما اجرا مینماید.
 مدیر کل ثبت

شماره ۵۰۰۴-۲۶۳۱
آقای سید علی اکبر طباطبائی سردفتر اسناد رسمی شماره ۱۹۵ تهران
 چون بموجب دادنامه قطعی مورخه ۱۳-۲-۲۸ دادگاه بدوی انتظامی سردفتران محکوم بتوبیخ با درج در روزنامه رسمی شده اید لذا اداره کل ثبت بدین وسیله مفاد دادنامه مزبور را در مورد شما اجرا می نماید.
 مدیر کل ثبت

شماره ۵۱ ۶-۳۰۱۷
آقای عزالدین حق بیان سردفتر اسناد رسمی بابل
 نظر بگزارش واصله چون رفتار و کردار شما منافی با حسن جریان امور دترخانه است طبق ماده ۴۳ قانون دفتر اسناد رسمی برای مدت سه ماه از شغل سردفتری اسناد رسمی و گواهی صحت امضاء منفصل میشوید.
 وزیر دادگستری

شماره ۵۱۹۴-۲۸۹۰
آقای محمد حسین اشراقی سردفتر اسناد رسمی شماره ۸۸ تهران
 نظر باینکه تحت تعقیب دادگاه انتظامی سردفتران قرار گرفته اید وزارت دادگستری بموجب این ابلاغ طبق ماده ۳۹ قانون دفتر اسناد رسمی تاخاتمه رسیدگی انتظامی شما را از تصدی دفاتر اسناد رسمی و گواهی صحت امضاء معلق مینماید
 وزیر دادگستری